

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**TCMB 83. Olağan
Genel Kurul Toplantısı**

**Erdem Başçı
Başkan**

**09 Nisan 2015
Ankara**

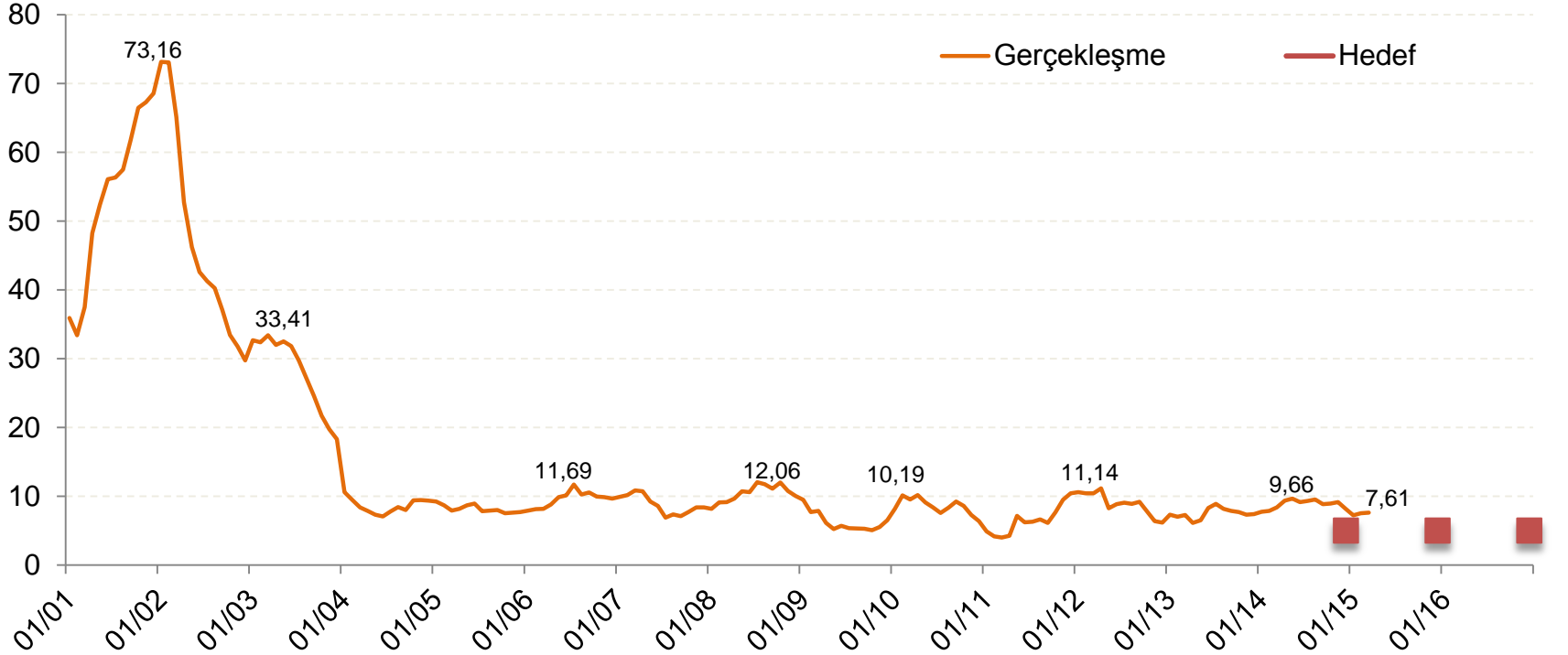
Sunum Planı

- I. Enflasyon
- II. İktisadi Faaliyet ve Dengelenme
- III. Parasal ve Finansal Koşullar

ENFLASYON

Türkiye düşen enflasyon sürecindedir.

Enflasyon Gerçekleşmeleri ve Hedefler (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hedef	35	20	12	8	5	4	4	7,5	6,5	5,5	5	5	5	5	5
Gerçekleşme	29,7	18,4	9,3	7,7	9,7	8,4	10,1	6,5	6,4	10,4	6,2	7,4	8,2	-	-

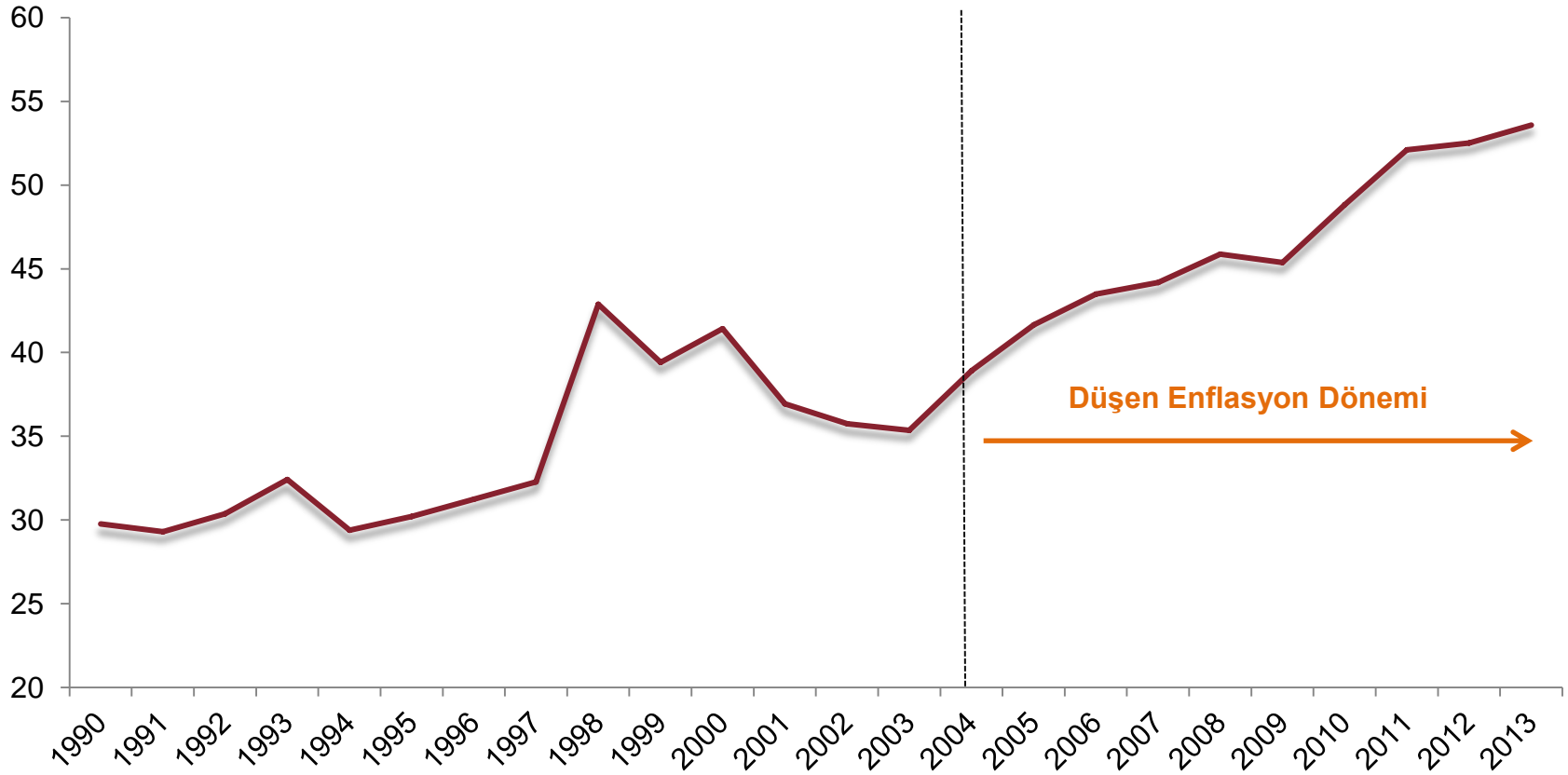
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Ocak 2002: 73.16, Mart 2003: 33.41, Temmuz 2006: 11.69, Temmuz 2008: 12.06, Nisan 2010: 10.19, Nisan 2012: 11.44, Mayıs 2014: 9.66

Son veri: Mart 2015.

Düşen enflasyon döneminde Türkiye’de görelî kişi başı reel gelir artmaktadır.

Türkiye/Avrupa Birliği Kişi Başı Gelir Oranı (Satın Alma Gücü Paritesine Göre, Yüzde)

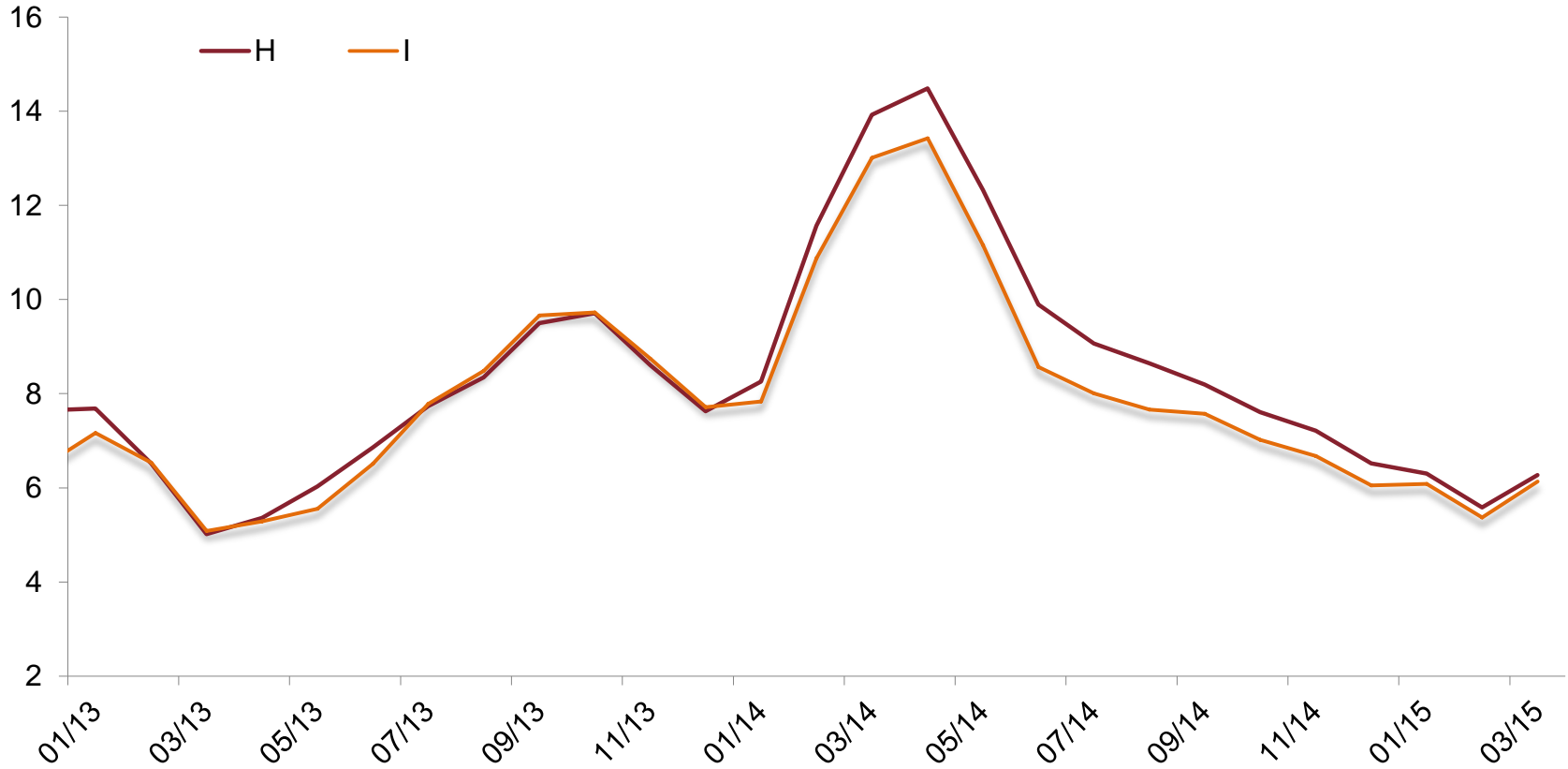
Kaynak: Dünya Bankası.

Son veri: 2013.

Temkinli para ve maliye politikaları ile alınan makroihtiyati önlemler çekirdek enflasyon göstergelerini olumlu yönde etkilemektedir.

Temel Enflasyon Göstergeleri H ve I

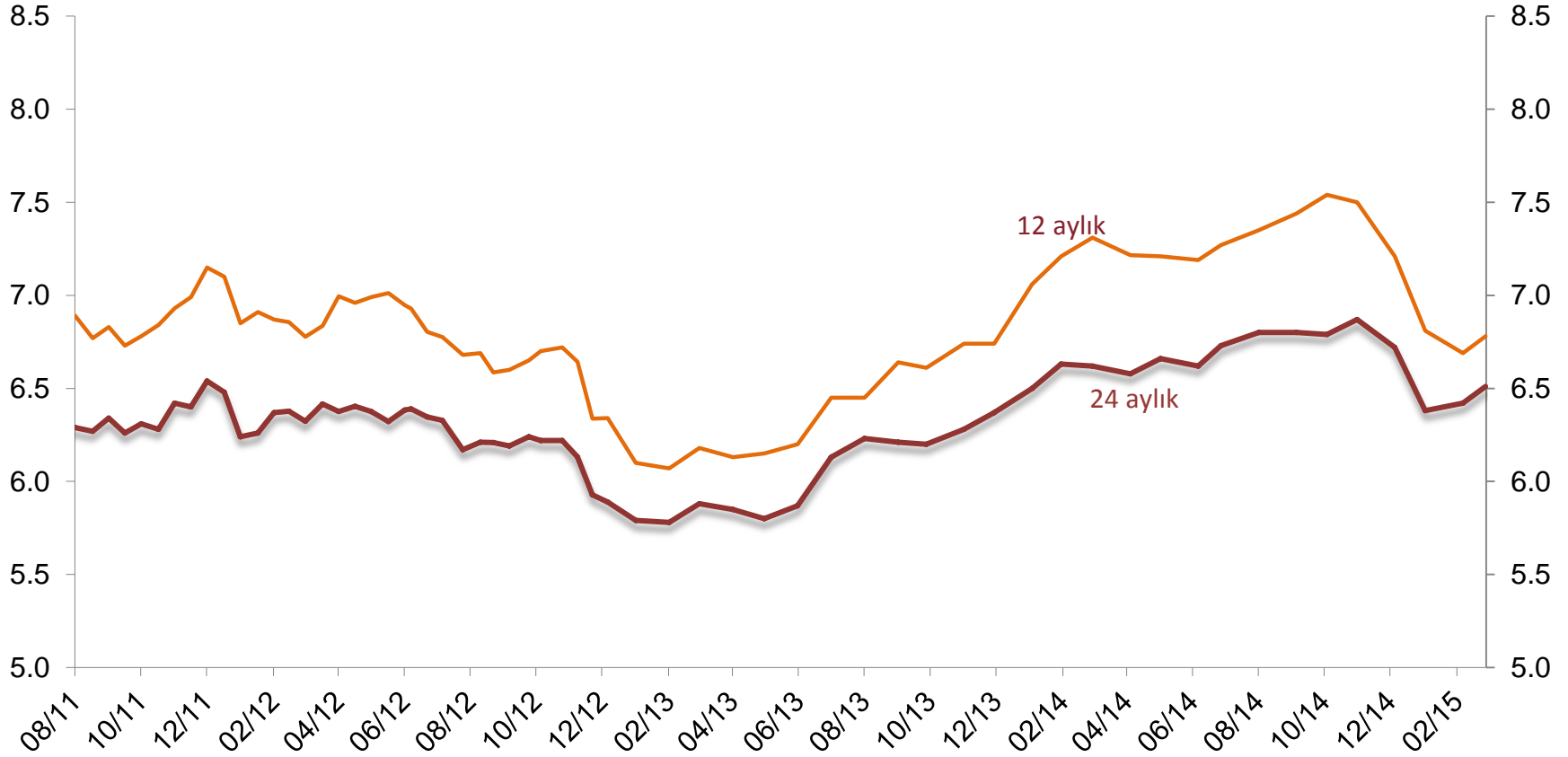
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış, 3 Aylık Ortalama, Yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Enflasyon beklentileri henüz arzu edilen seviyelere ulaşmamıştır.

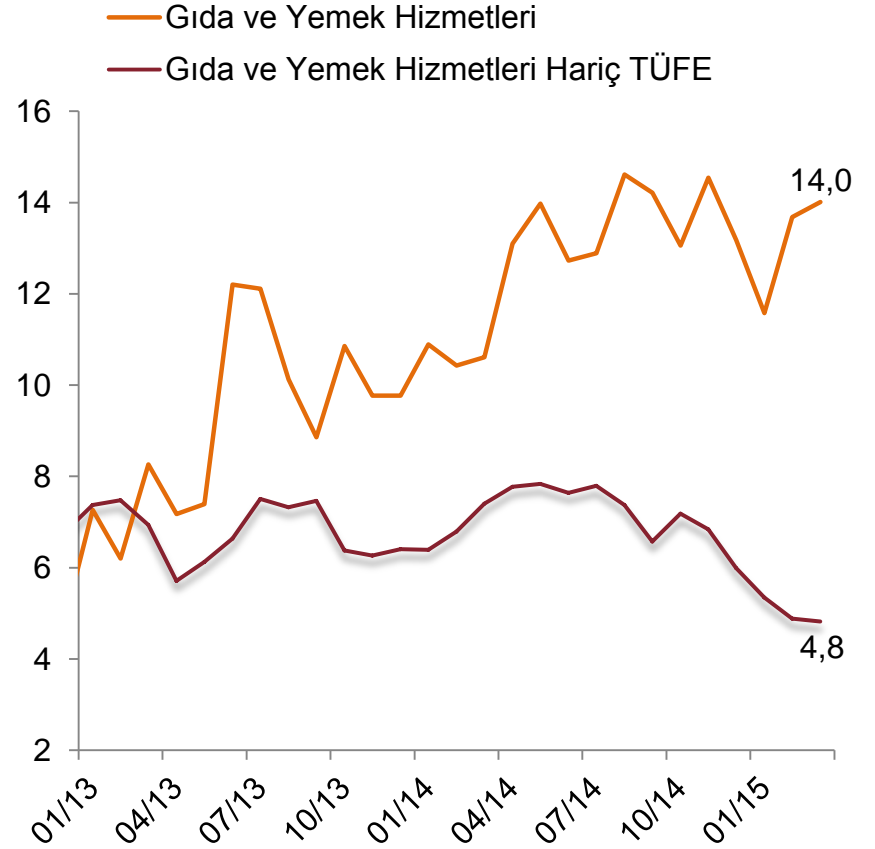
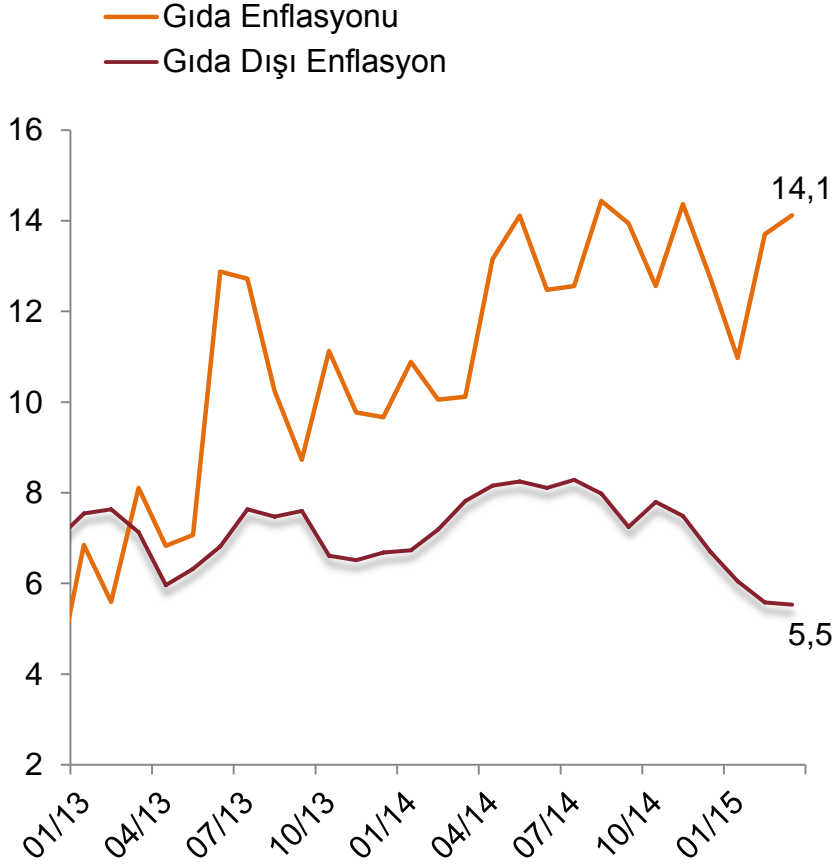

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Gıda fiyatlarındaki yüksek seyir ve oynaklık TÜFE enflasyonunu olumsuz yönde etkilemiştir.

Yıllık Enflasyon (Yüzde)

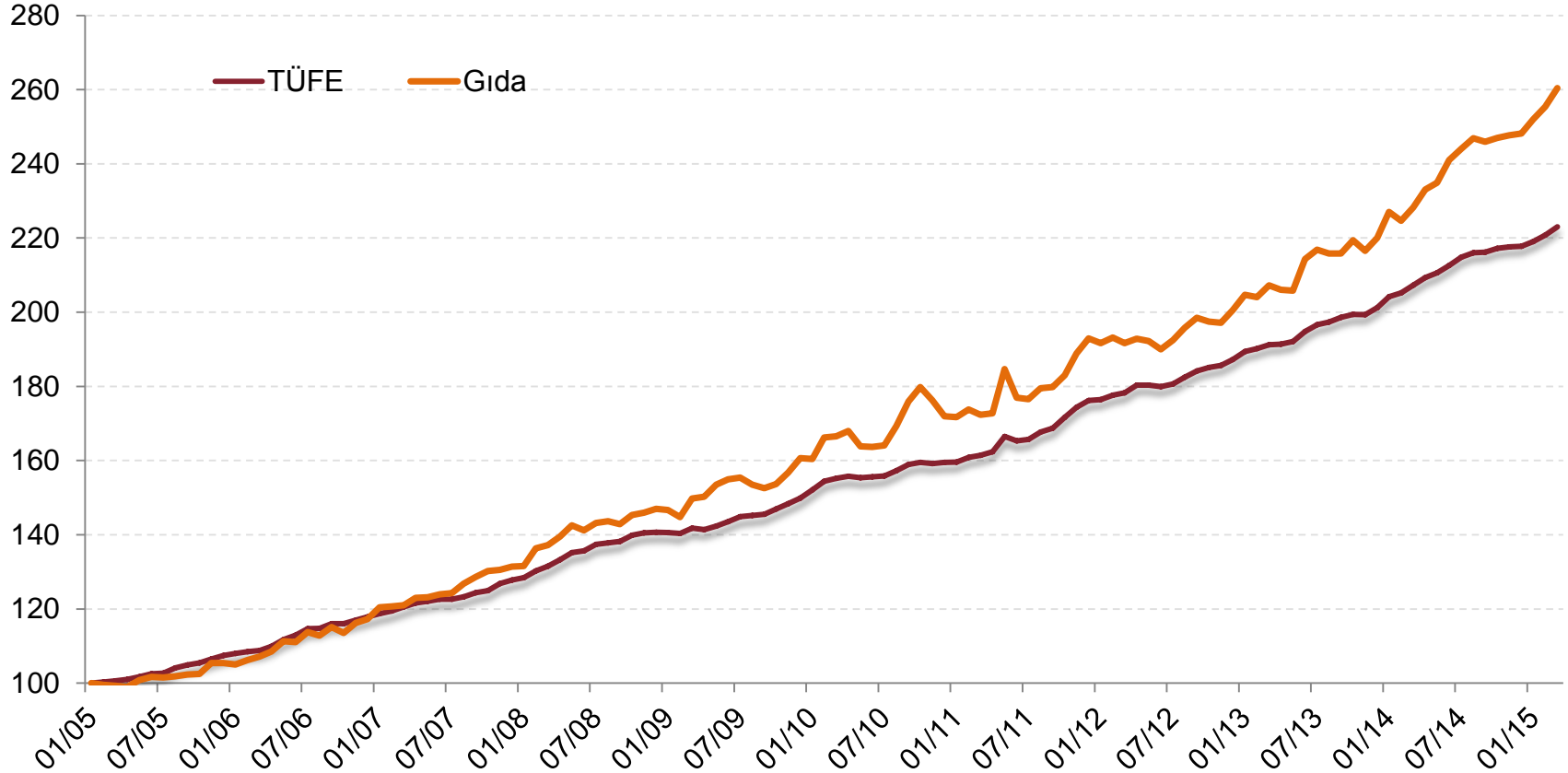
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Gıda Komitesi'nin alınmasını önereceği önlemler gıda enflasyonunun düşürülmesine ilave katkı sağlayacaktır.

TÜFE ve Gıda Fiyat Endeksleri (Mevsimsellikten Arındırılmış, Ocak 2005=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Mart 2015.

Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi

Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi 9 Aralık 2014 tarih ve 29200 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2014/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulmuştur.

Komite, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında;

- Ekonomi, Gümrük ve Ticaret, Kalkınma ve Maliye Bakanlıklarının Müsteşarları,
- Hazine Müsteşarı,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı ve
- Türkiye İstatistik Kurumu Başkanının katılımıyla oluşturulmuştur.

Komite, üç ayda bir veya gerektiğinde başkan veya üyelerden birisinin talebi üzerine en geç bir hafta içerisinde toplanacak ve görev alanı ile ilgili konuları görüşerek Ekonomi Koordinasyon Kuruluna raporlayacaktır.

Amaçları

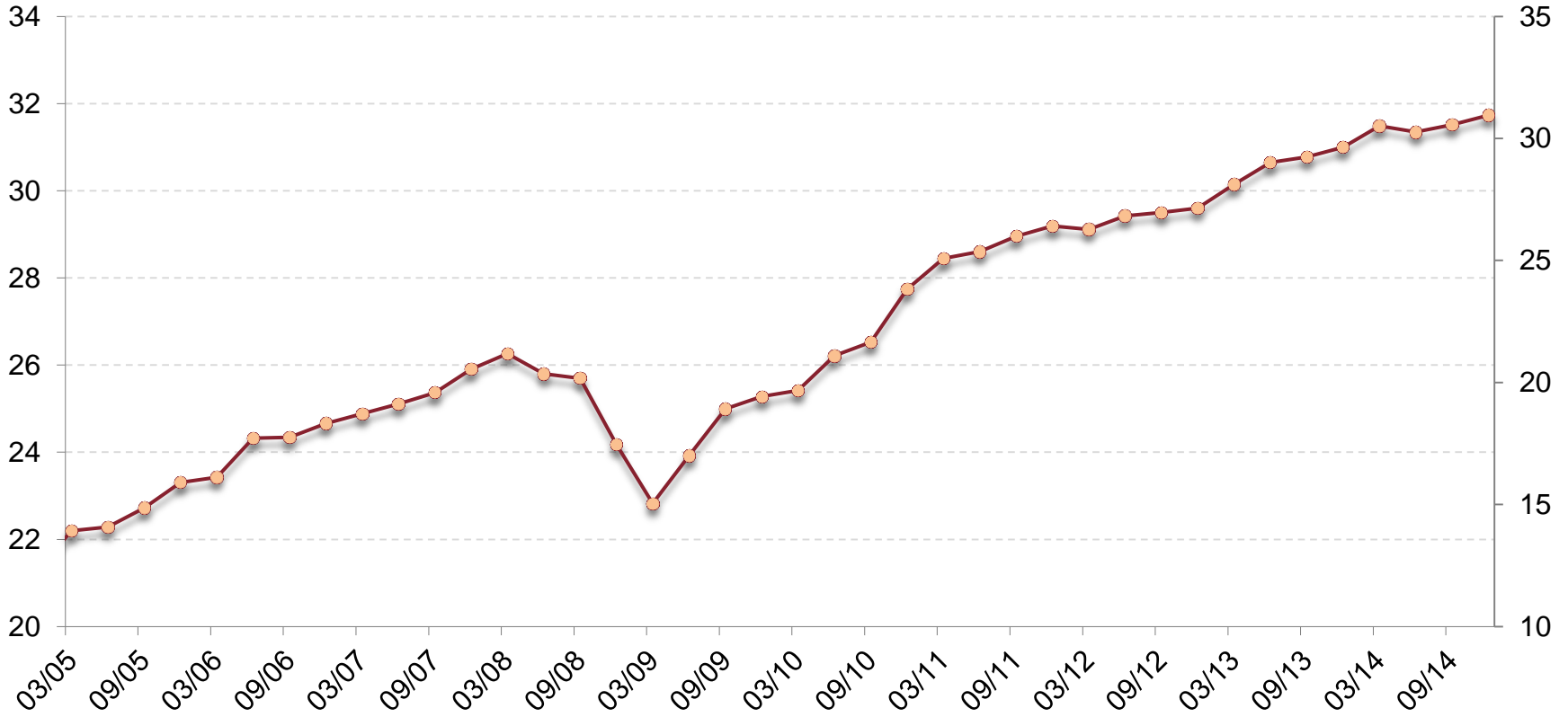
- Gıda ve tarım ürünlerinin kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerini izlemek ve değerlendirmek,
- Gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunmak.

İKTİSADİ FAALİYET VE DENGELENME

Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) ılımlı bir artış eğilimi sergilemektedir.

GSYİH

(1998 Sabit Fiyatlarıyla Milyar TL, Mevsimsellikten Arındırılmış)

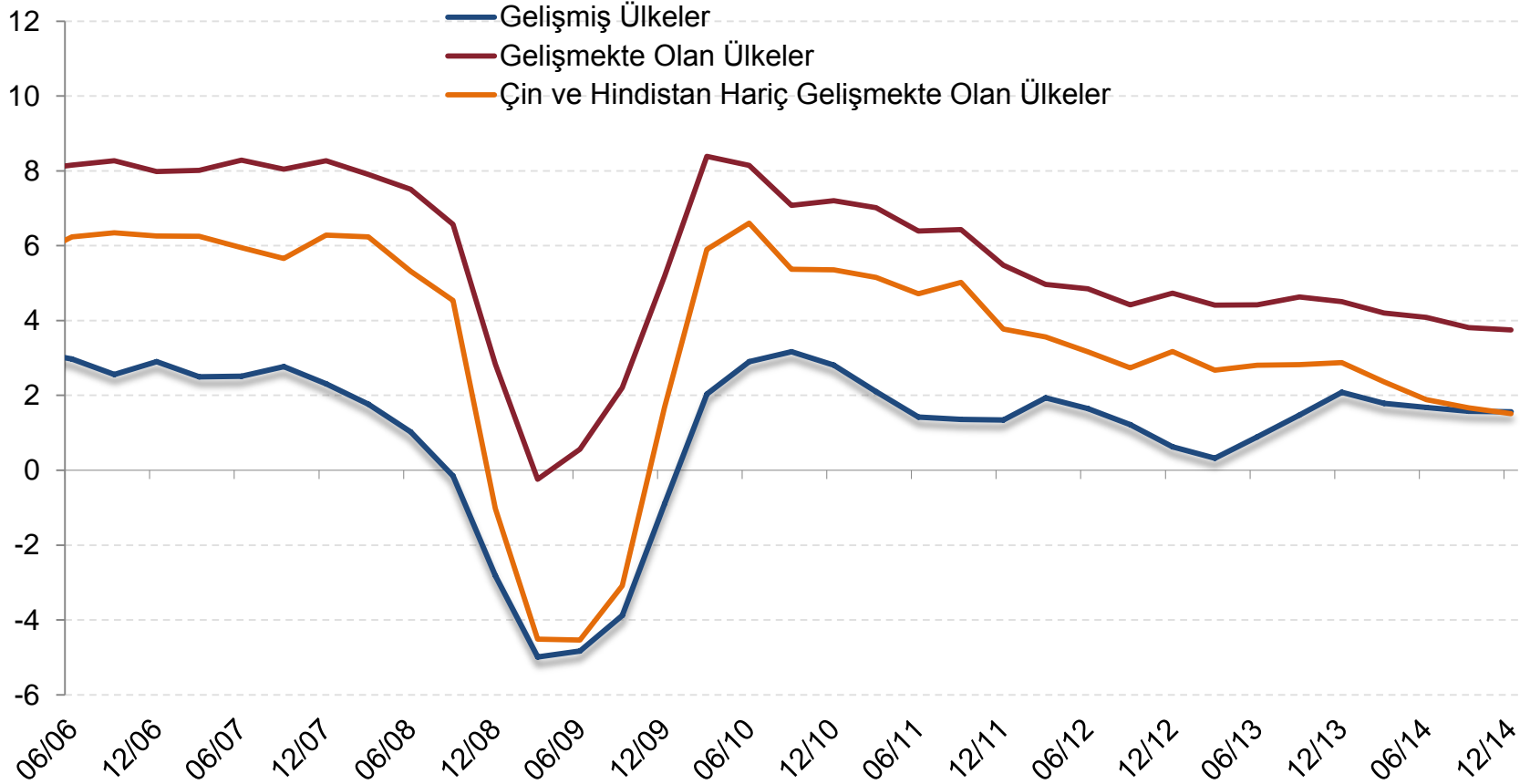

Kaynak: TÜİK.

Son Veri: 2014 Ç4.

Küresel büyüme oranları zayıf seyrini sürdürmektedir.

Toplulaştırılmış Büyüme Oranları* (Yıllık Değişim, Yüzde)

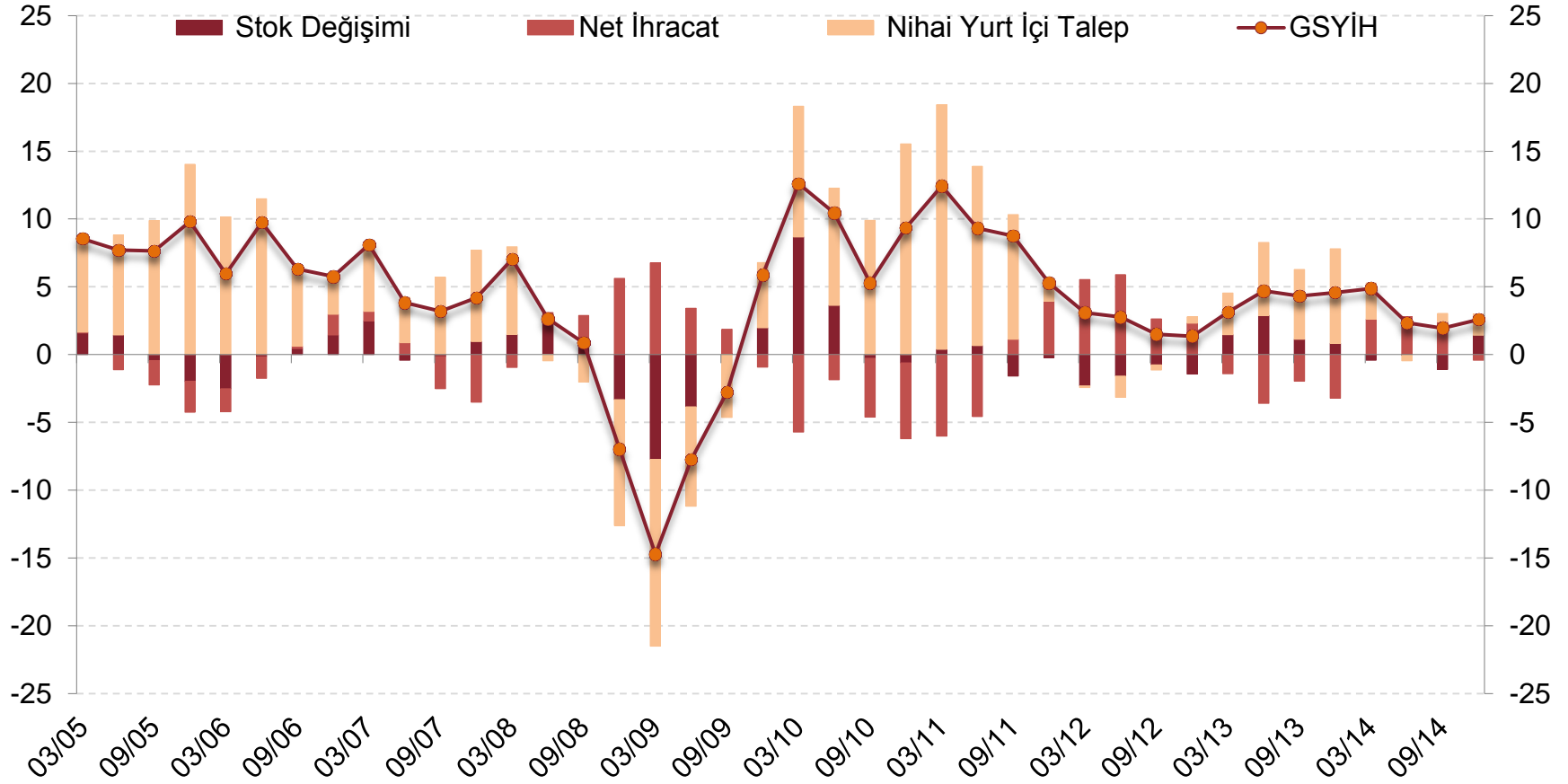

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

*Toplulaştırma yapılırken ülkeler GSYİH değerlerine göre ağırlıklandırılmıştır.
Son Veri: 2014 4. Çeyrek.

Dış talepteki zayıflamaya rağmen net ihracat 2014 büyümesine katkı sağlamıştır.

Yıllık GSYİH Büyümesine Katkılar (Yüzde Puan)

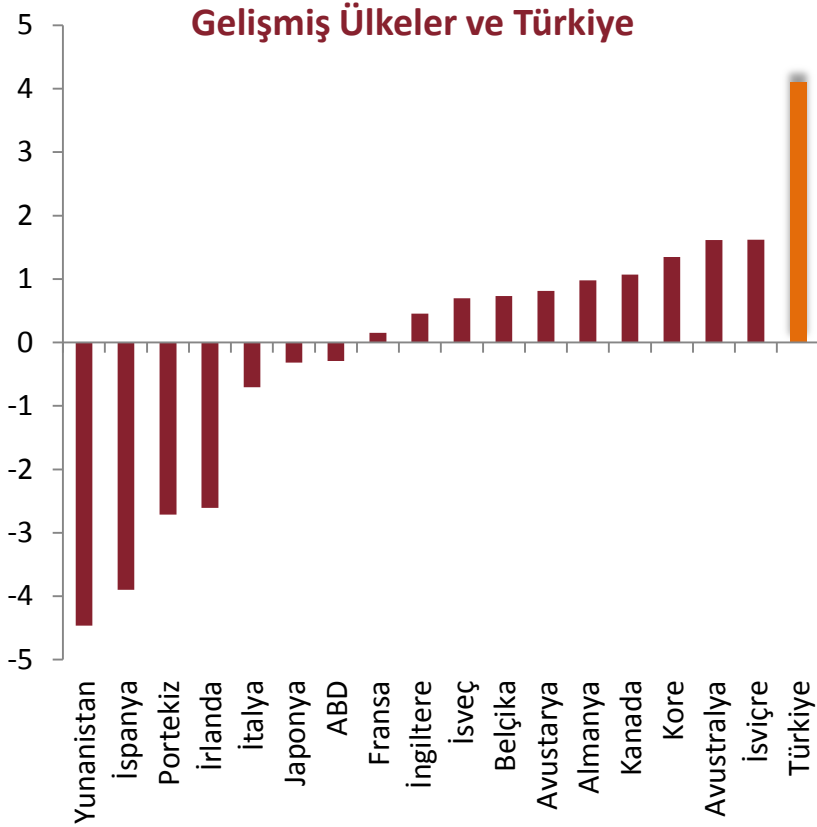

Kaynak: TÜİK.

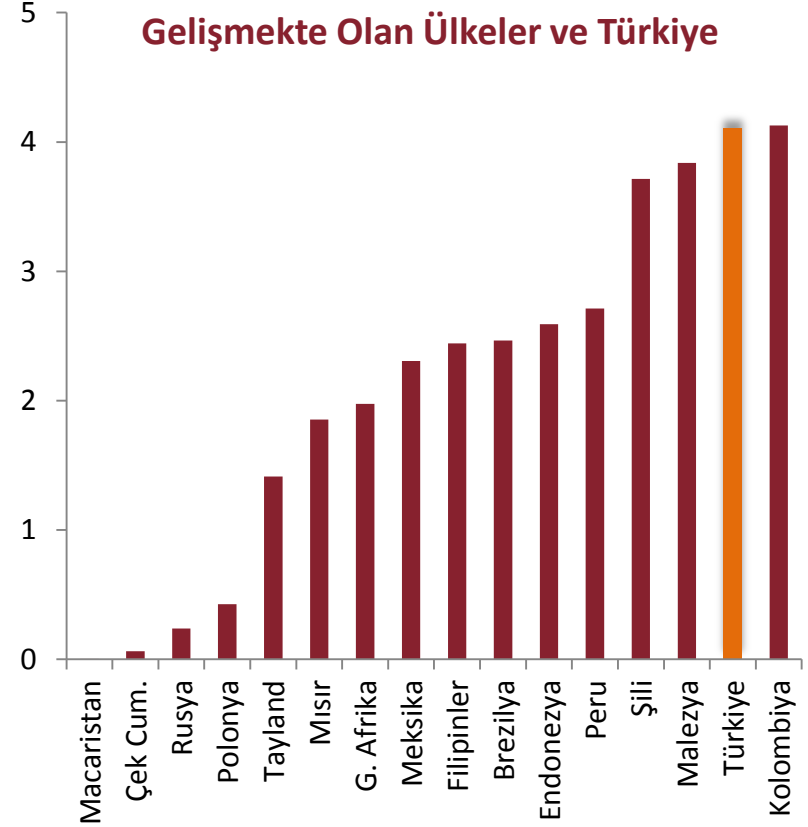
Son Veri: 2014 Ç4.

Son yıllarda Türkiye’de diğer ülkelere göre daha güçlü bir istihdam artışı gözlenmektedir.

2007-2013 Dönemi Ortalama Yıllık İstihdam Artış Oranları (Yüzde)

Kaynak: IMF.

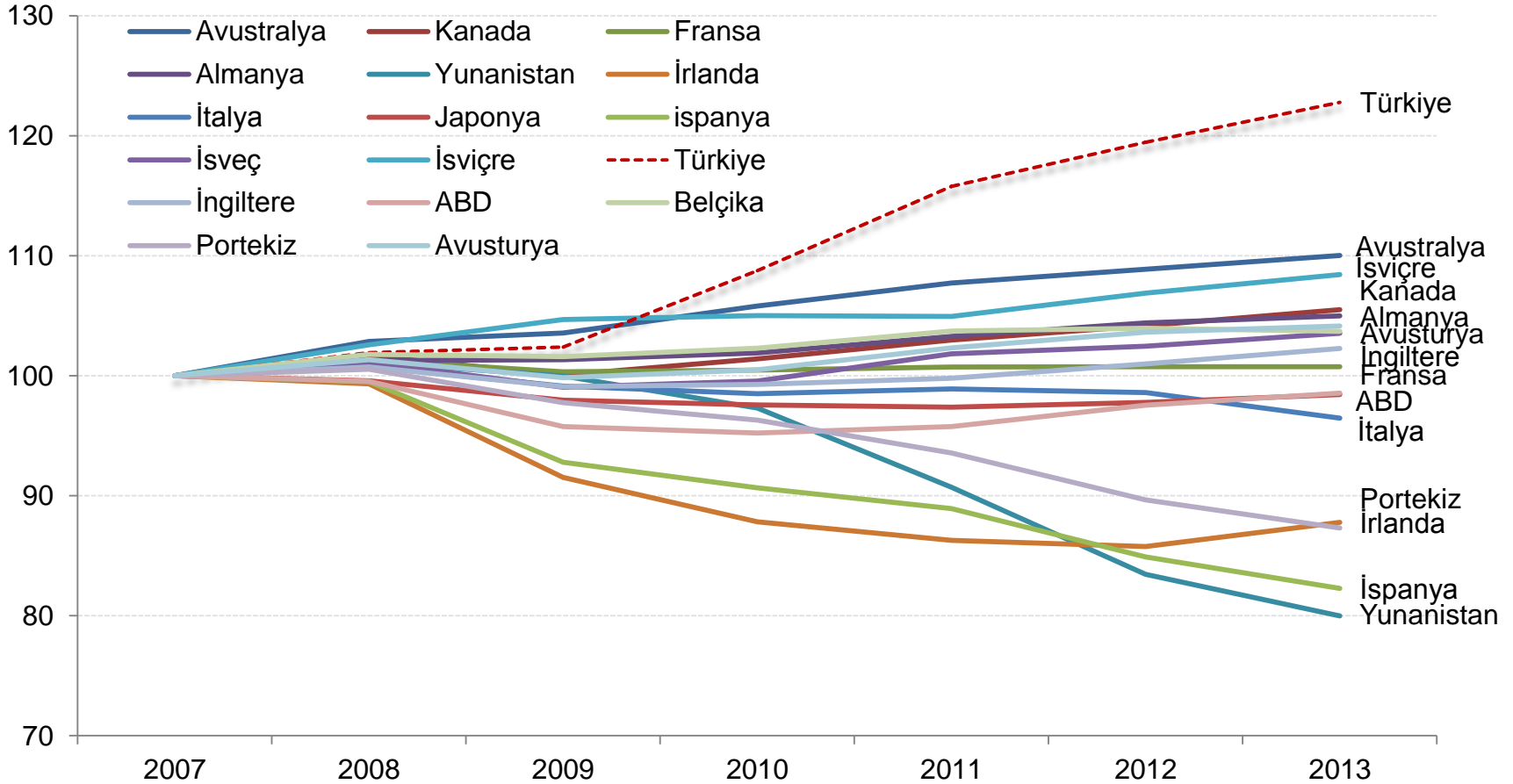

Kaynak: IMF.

Türkiye’de istihdam gelişmiş ülkelere kıyasla daha olumlu seyretmektedir.

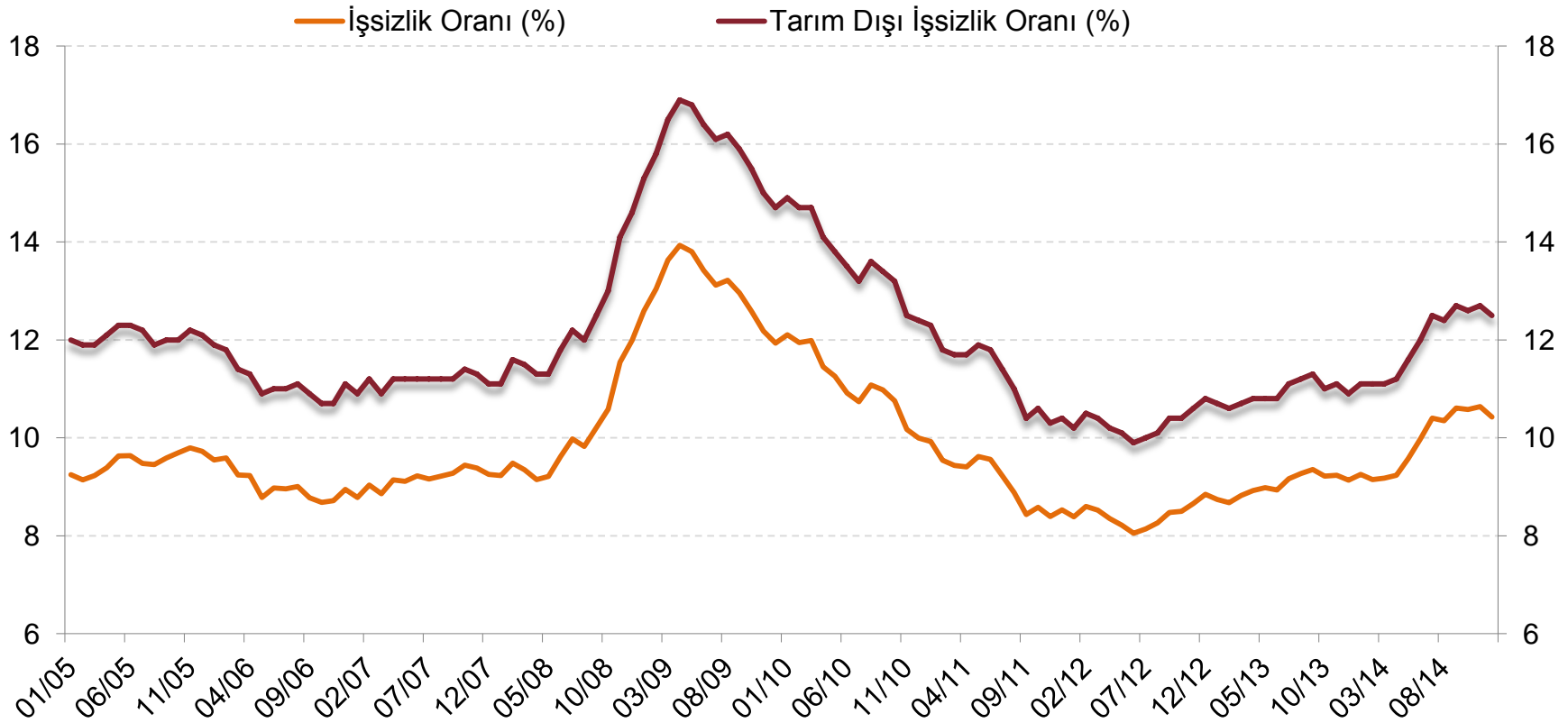
Küresel Finansal Kriz Sonrası İstihdam (2007=100)

Kaynak: IMF.

2014 yılında istihdam artışları güçlü işgücü arzını karşılamakta yetersiz kalmış ve işsizlik oranı artış göstermiştir.

İşsizlik Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yüzde)

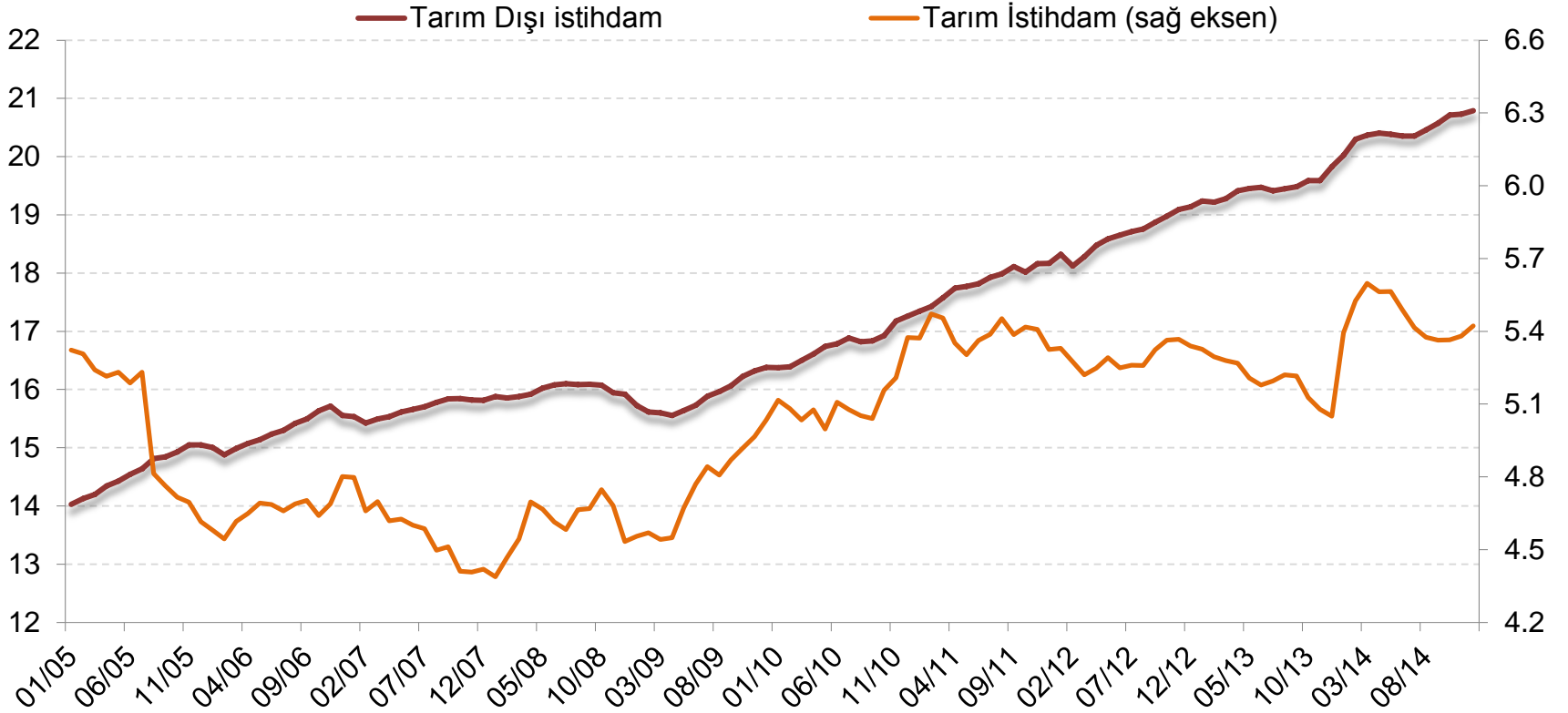
Kaynak: TÜİK.

Son Veri: Aralık 2014

İstihdam artışı ağırlıklı olarak tarım dışı sektörlerde gözlenmektedir.

İstihdam

(Mevsimsellikten Arındırılmış, Milyon Kişi)

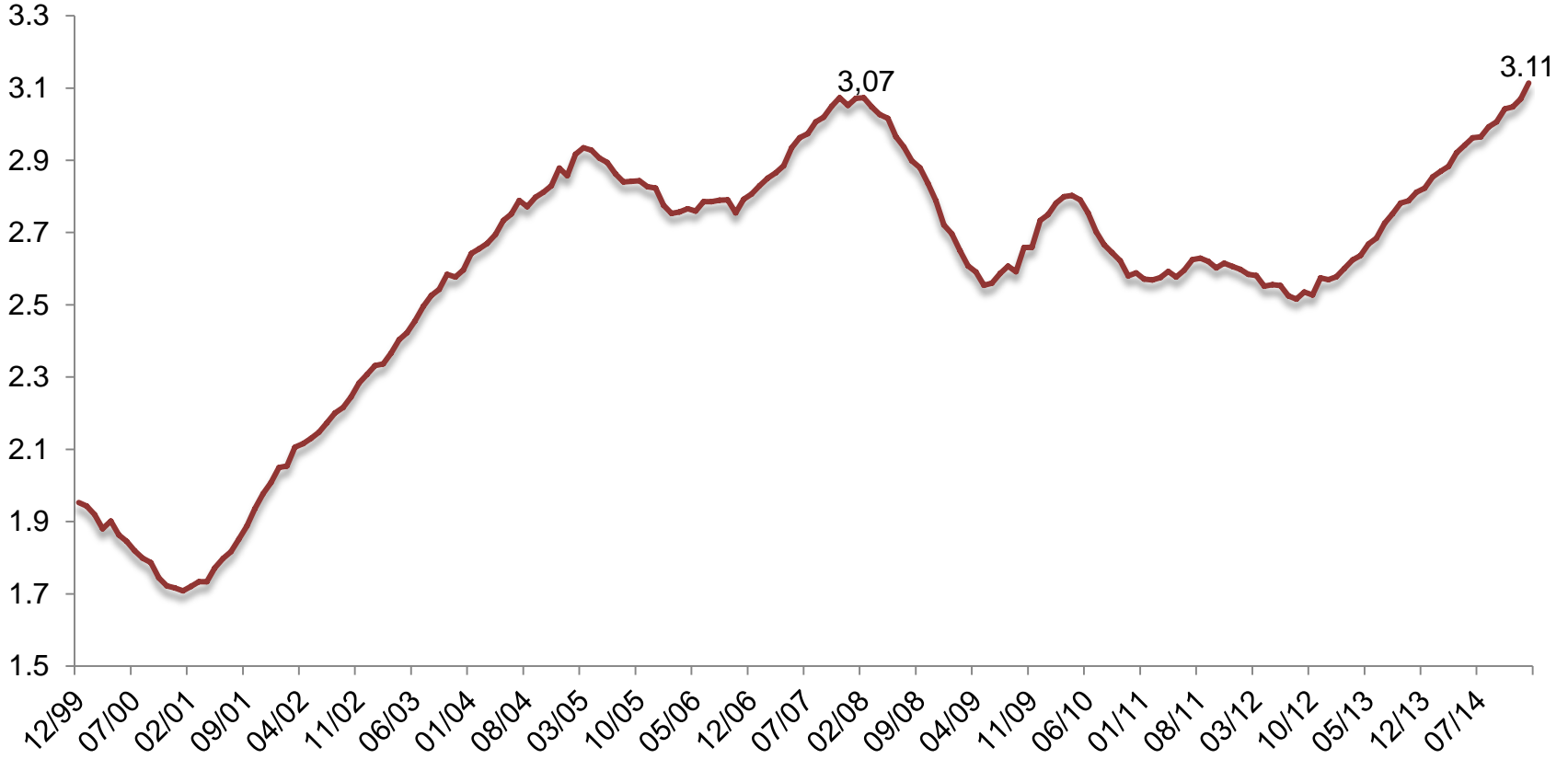

Kaynak: TÜİK.

Son Veri: Aralık 2014

Jeopolitik gelişmelerin ihracat üzerindeki olumsuz etkileri Türkiye'nin Avrupa ülkelerinde ...

AB İthalatı İçerisinde Türkiye'nin Payı (Yüzde, 12 Aylık Kayan Pencere)

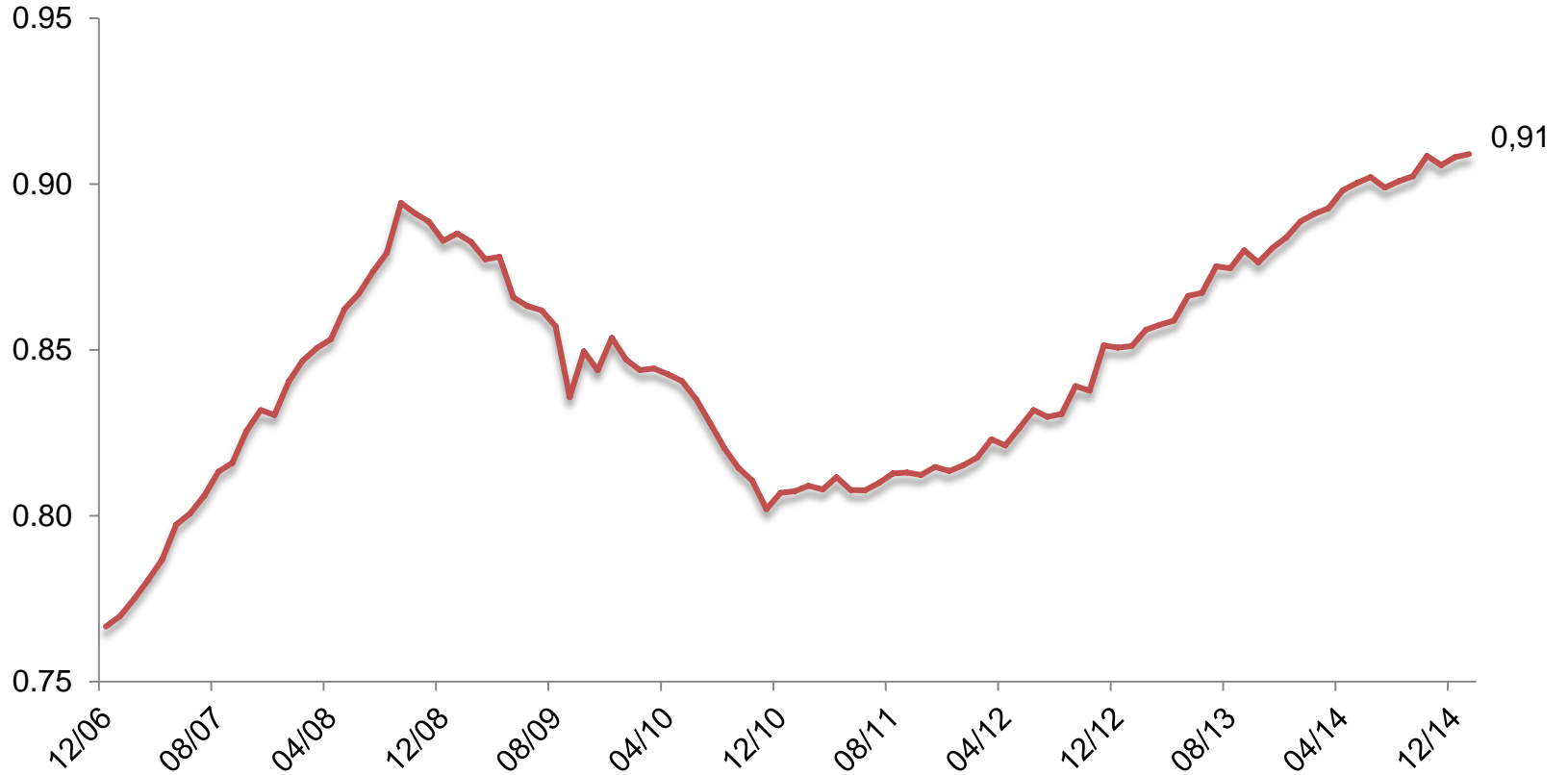
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

*12 aylık toplam AB28 ülkelerinin AB28 dışı ithalatı/ 12 aylık Türkiye'nin AB'ye yaptığı toplam ihracat

... ve dünyada artan pazar payıyla dengelenmektedir.

Türkiye'nin Küresel İhracattaki Pazar Payı (Altın Hariç, 12 Aylık Hareketli Ortalama, Yüzde)

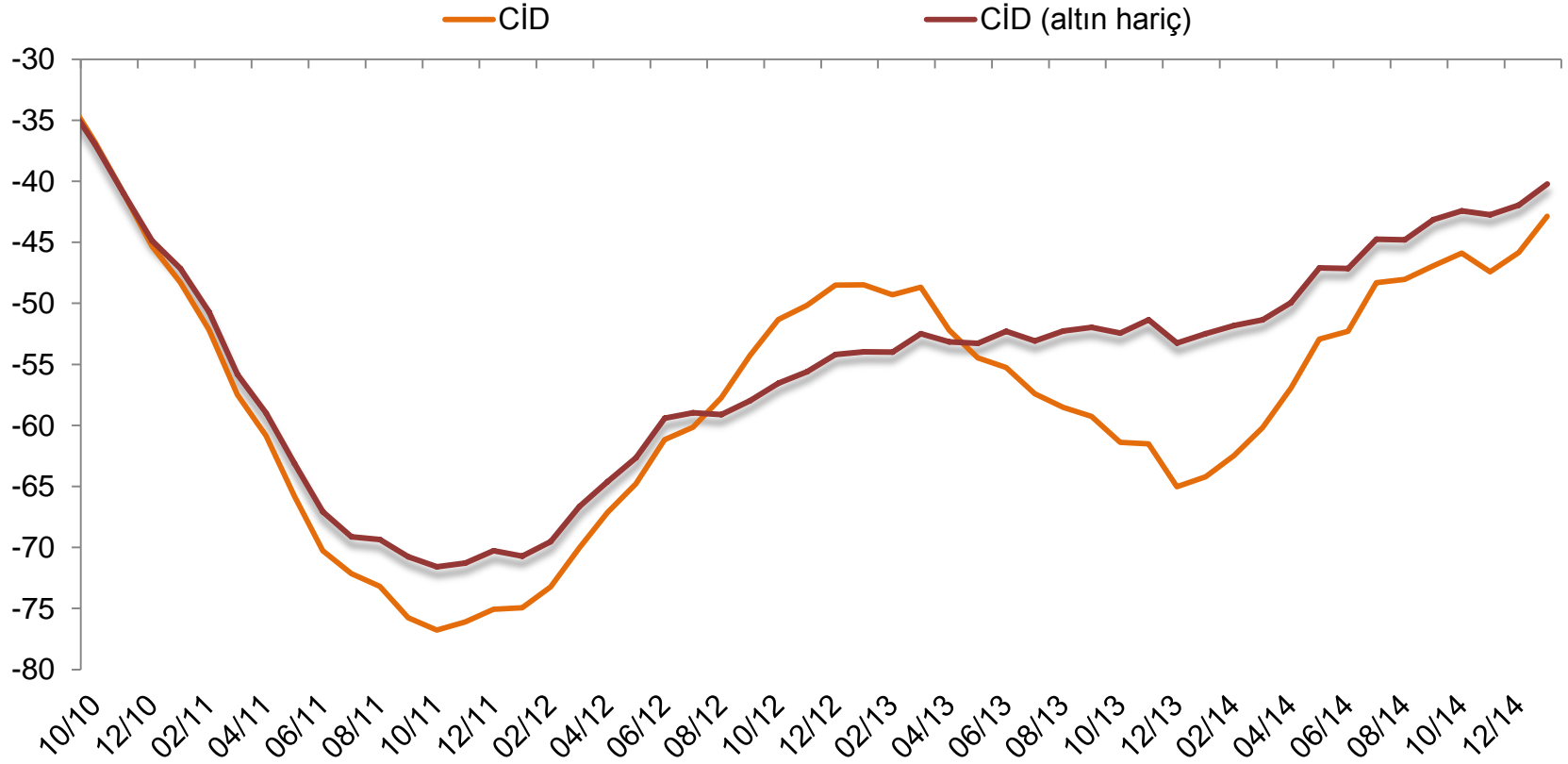

Kaynak: TÜİK, Dünya Ticaret Örgütü(WTO).

Son Veri: Ocak 2015.

Cari işlemler dengesi 2011 yılından beri iyileşmektedir.

Cari İşlemler Dengesi (12 Ay Birikimli, Milyar ABD Doları)

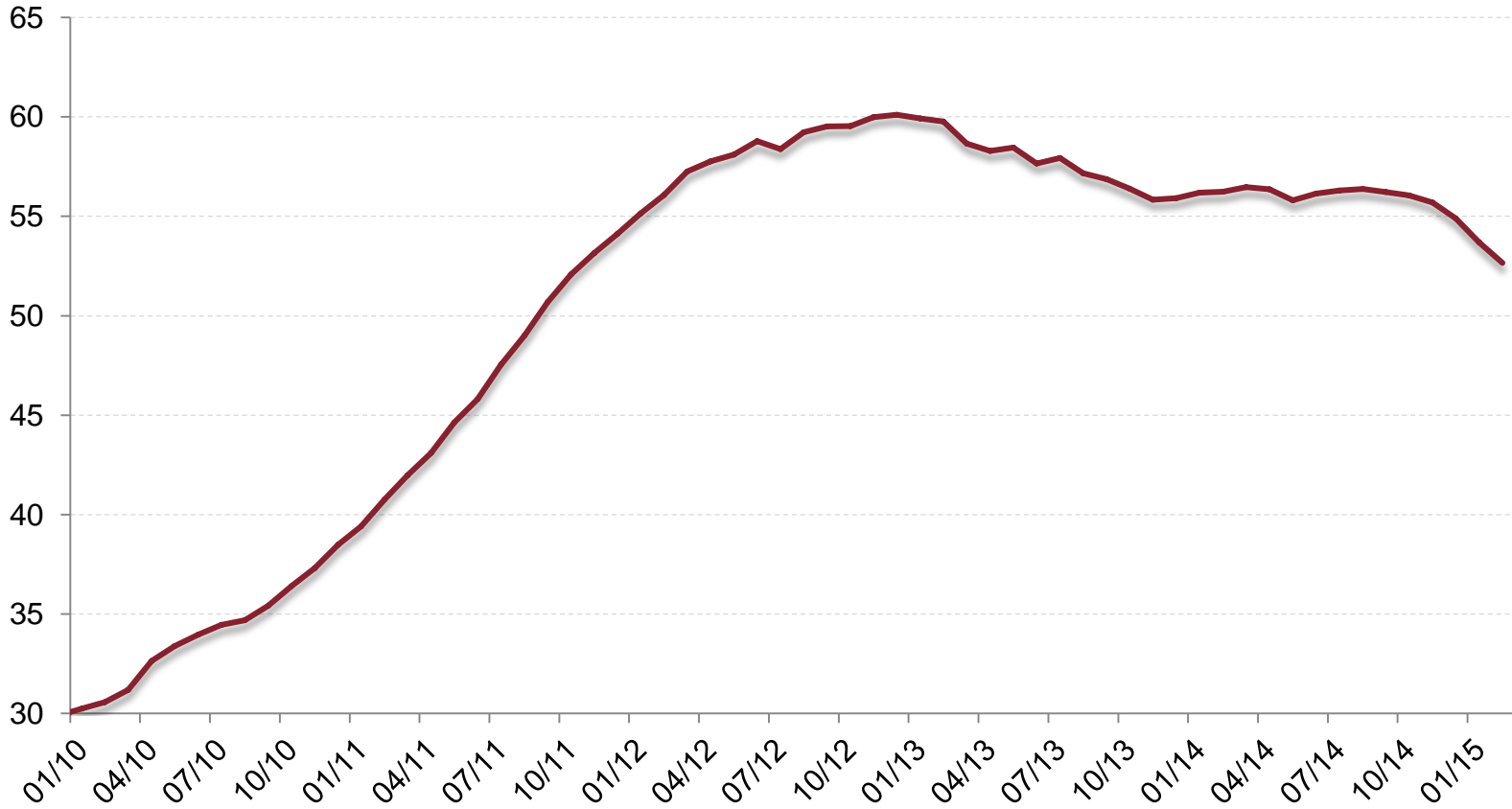

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

Petrol fiyatlarındaki düşüş cari dengeye olumlu olarak yansımaya başlamıştır.

Enerji İthalatı (12-Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

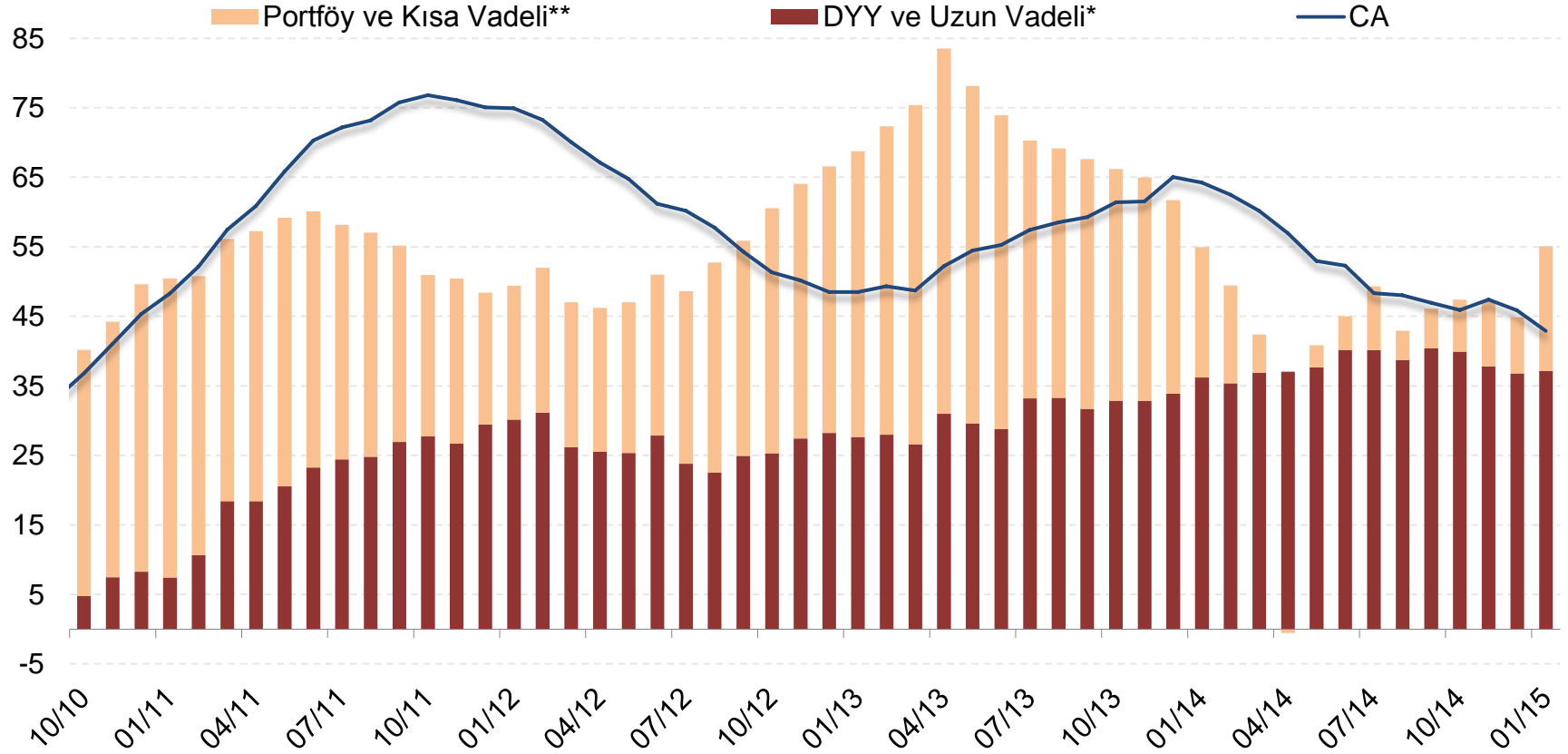

Kaynak: TÜİK

Son Veri: Şubat 2015.

Cari işlemler açığının finansmanı büyük ölçüde uzun vadeli borçlanma ve doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile sağlanmaktadır.

Cari Açığın Finansmanı (12-ay Birikimli, Milyar ABD Doları)

*Uzun vadeli sermaye hareketleri banka ve özel sektörün uzun vadeli net kredi kullanımlarını ve banka, özel sektör ve Hazine'nin tahvil ihraçlarını kapsamaktadır.

**Kısa vadeli sermaye hareketleri banka ve özel sektörün net kısa vadeli kredi kullanımları ve bankalardaki mevduatları kapsamaktadır.

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ocak 2015.

PARASAL VE FİNANSAL KOŞULLAR

Dış konjonktür 2015 yılında Türkiye için hem fırsatlar hem de zorluklar barındırmaktadır.

Fırsatlar

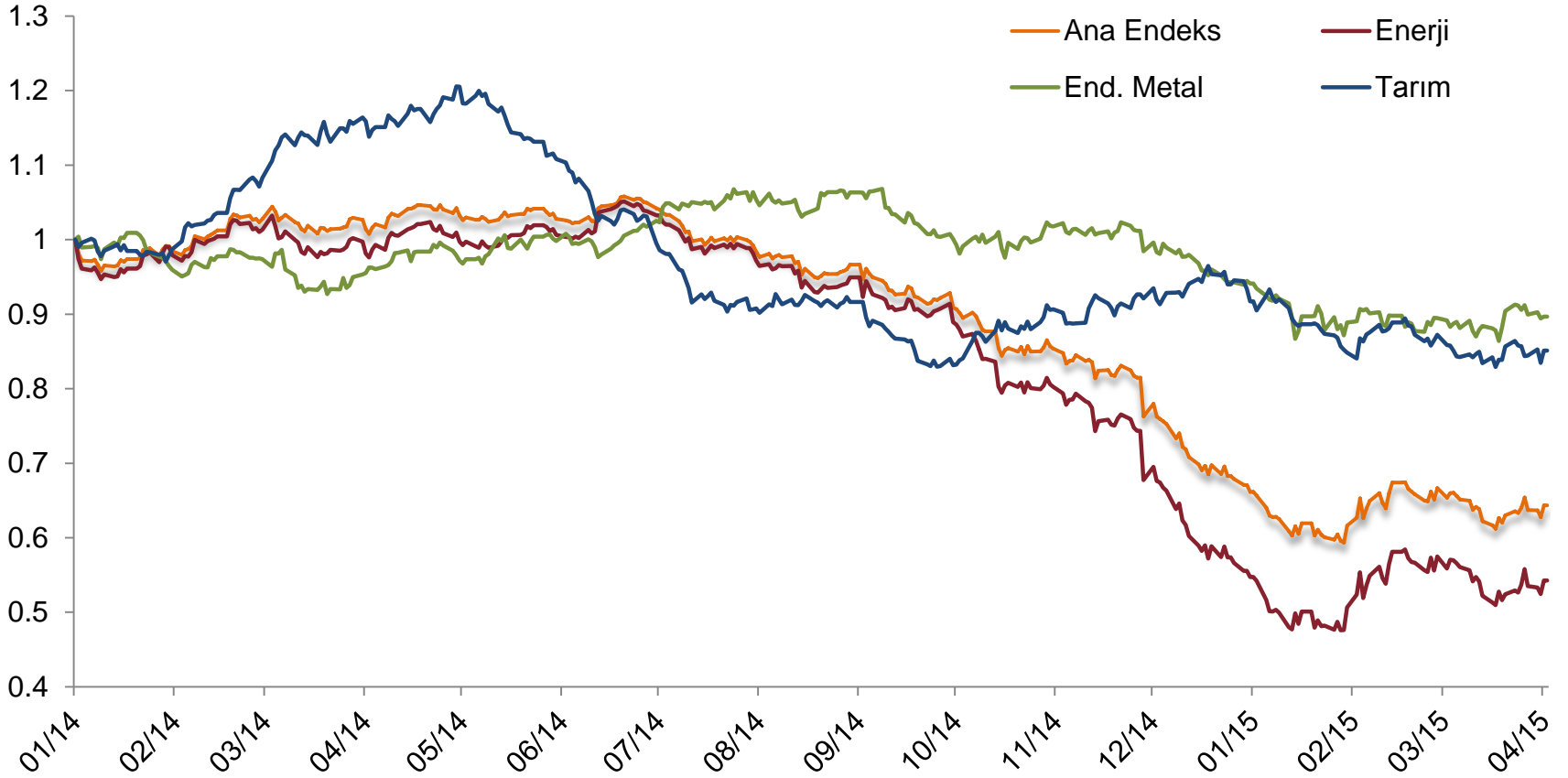
- Düşük emtia fiyatları
- Düşük uzun vadeli faiz oranları

Zorluklar

- Zayıf seyreden dış talep
- Dolar/Euro paritesindeki oynaklıklar

Emtia fiyatlarındaki düşüş girdi maliyetlerini olumlu yönde etkilemiştir.

S&P-GS Emtia Endeksleri (01.01.2014=1)

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Gerek Euro bölgesinin uzun vadeli faizleri ...

Almanya 10 Yıl Vadeli Tahvil Faizi (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

... gerekse ABD Hazinesi'nin uzun vadeli tahvil faizleri enflasyon beklentilerindeki düşüş ile birlikte gerilemektedir.

ABD 10 Yıl Vadeli Tahvil Faizi (Yüzde)

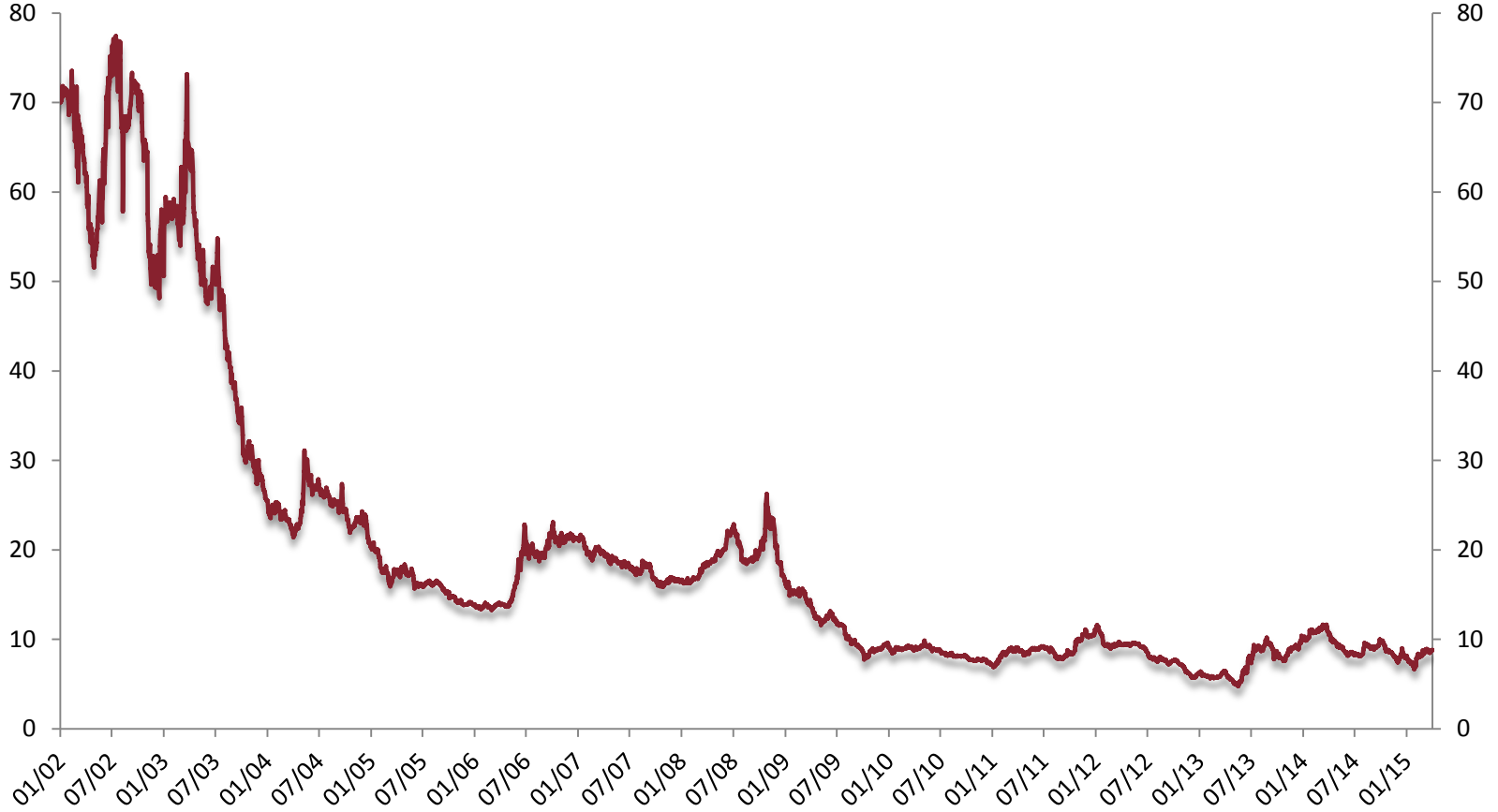

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

Türkiye’de gösterge tahvil faizi küresel kriz öncesi seviyesinin altındadır.

Gösterge Tahvilin Bileşik Faizi (Nominal, Yüzde)

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 1 Nisan 2015

Avrupa'daki faiz oranlarının daha hızlı gerilemesi ABD dolarının euro karşısında güçlenmesine neden olmuştur.

Dolar/Euro

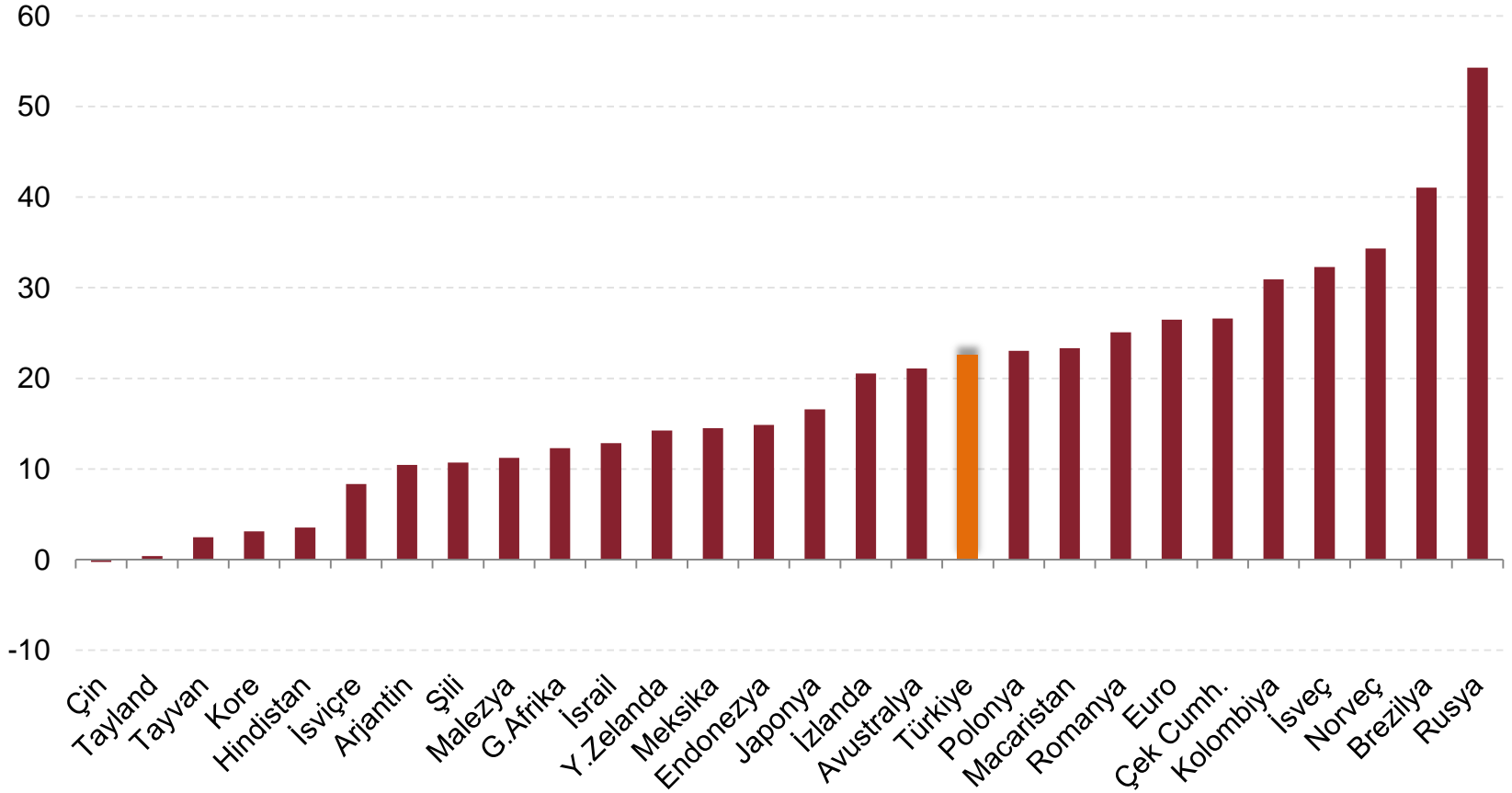

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 2 Nisan 2015.

ABD doları son bir yıllık dönemde tüm para birimlerine karşı değişen oranlarda değer kazanmıştır.

ABD Dolarına Karşı Yıllık Yüzde Değişim (07 Nisan 2014 – 07 Nisan 2015)

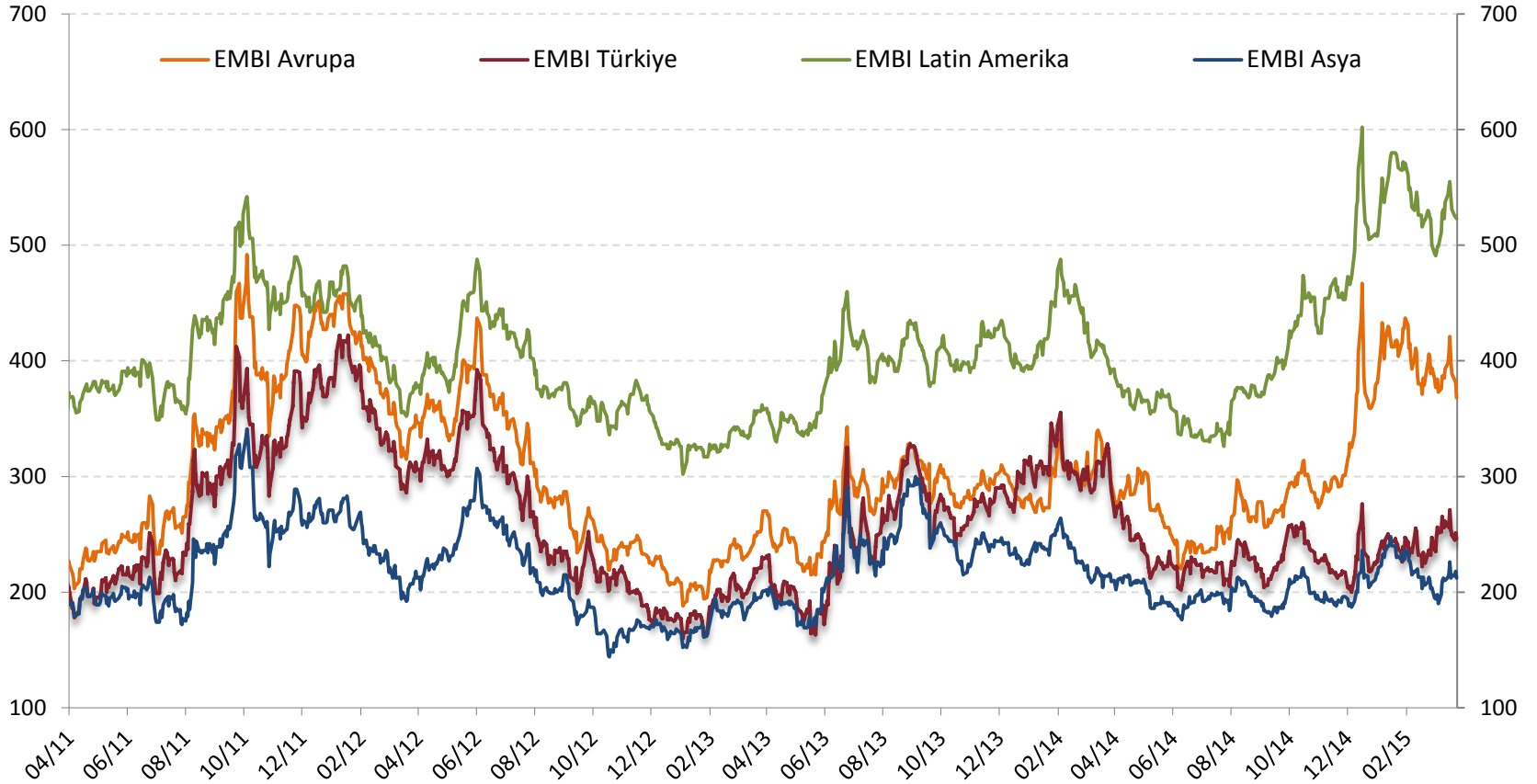

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Küresel para politikalarındaki belirsizliklerin artması risk primlerinde ve ...

Ülkelerin ve Bölgelerin Risk Primleri (Baz Puan)

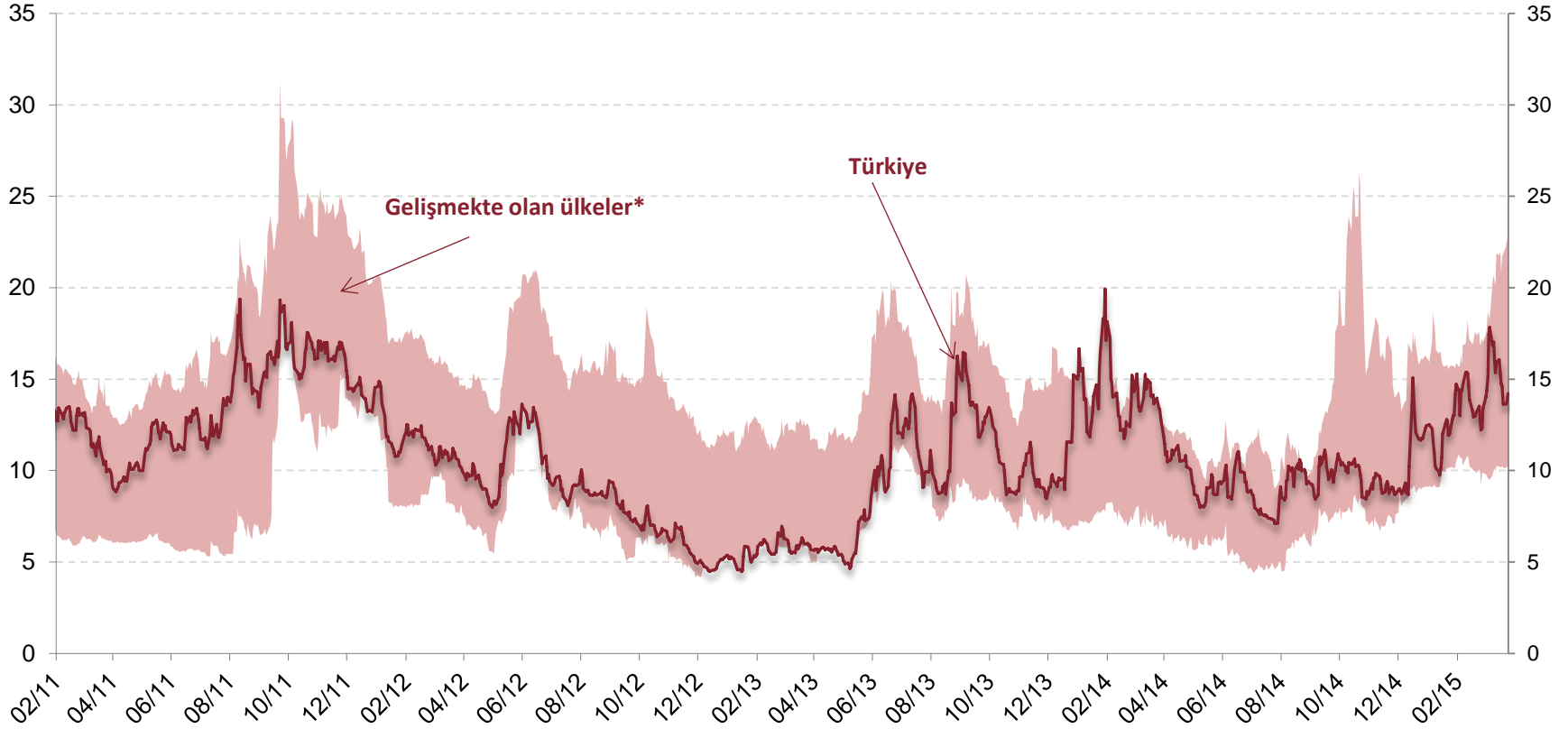

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 25 Mart 2015.

...kur oynaklarında artışlara neden olmuştur.

Gelişmekte Olan Ülkelerde Kur Oynaklığı (1 ay vade)

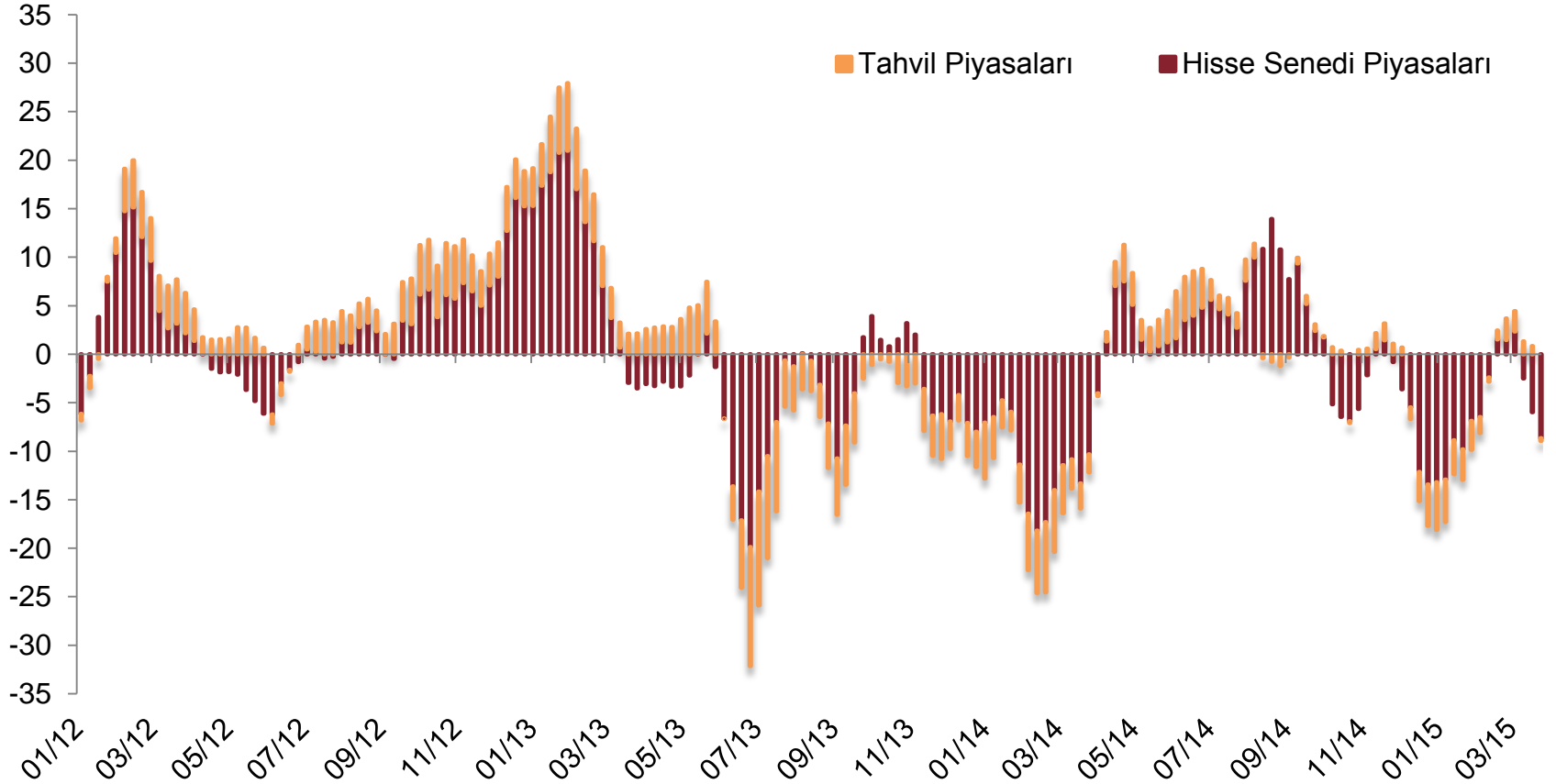
Kaynak: Bloomberg.

*Gelişmekte olan ülkeler arasında Brezilya, Çek Cumhuriyeti, Endonezya, G. Afrika, Kolombiya, Meksika, Polonya,, Romanya ve Şili yer almaktadır.

Son Veri: 25 Mart 2015.

Gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy akımları oynak bir seyir izlemeye devam etmektedir.

Gelişmekte Olan Ülkelere Hisse Senedi ve Tahvil Akımları (Milyar ABD Doları, 4 Haftalık Hareketli Toplam)

Kaynak: EPFR.

Son Veri: 25 Mart 2015.

Risk primlerindeki artış farklı vadelerdeki DİBS getirilerine yansımıştır.

DİBS Getirileri (Yüzde)

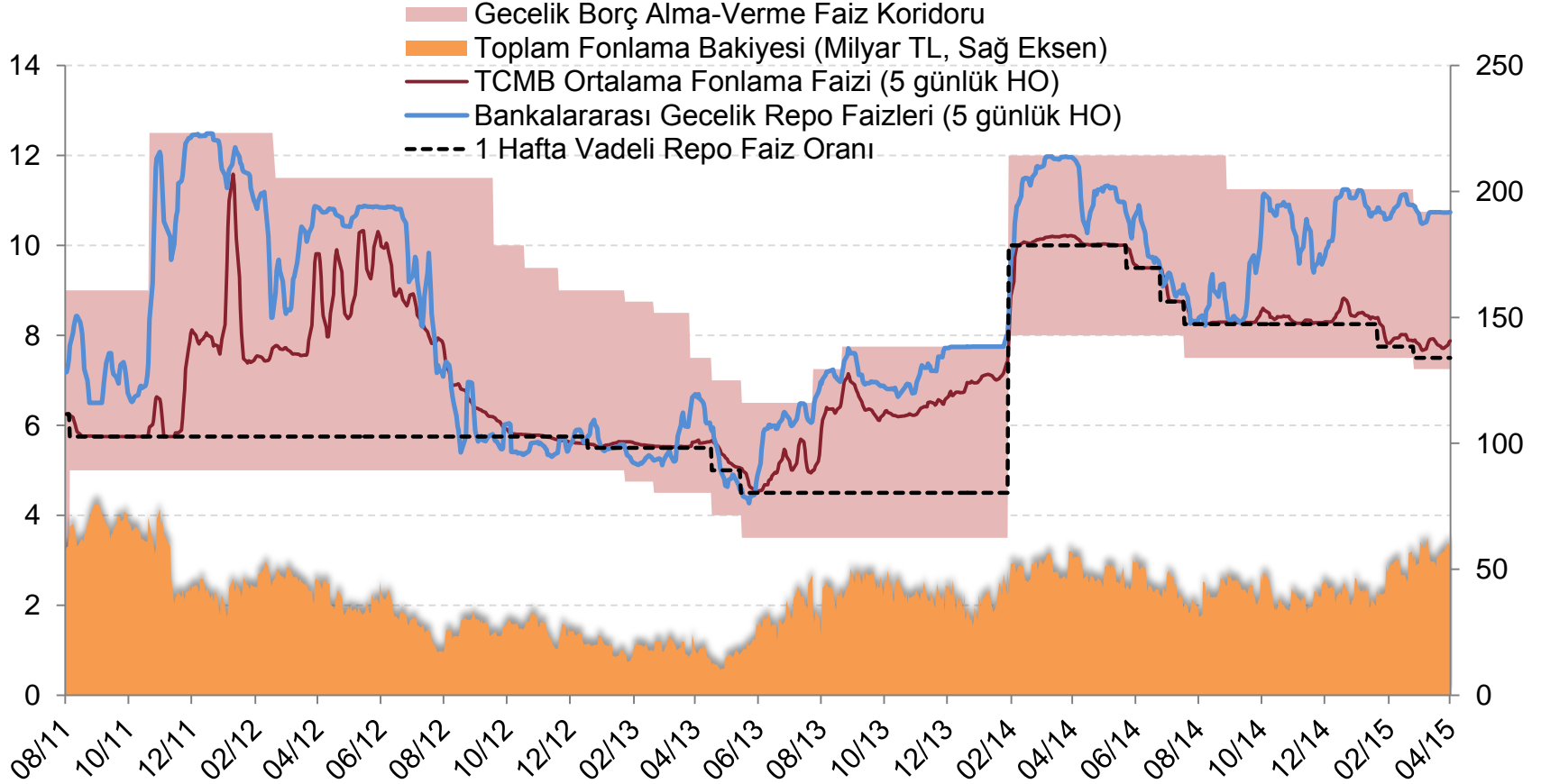

Kaynak: Bloomberg.

Son Veri: 25 Mart 2015.

TCMB likidite politikasını konjonktürel gelişmeleri de dikkate alarak enflasyonu düşürücü yönde kullanmaktadır.

Faiz Koridoru (Yüzde)

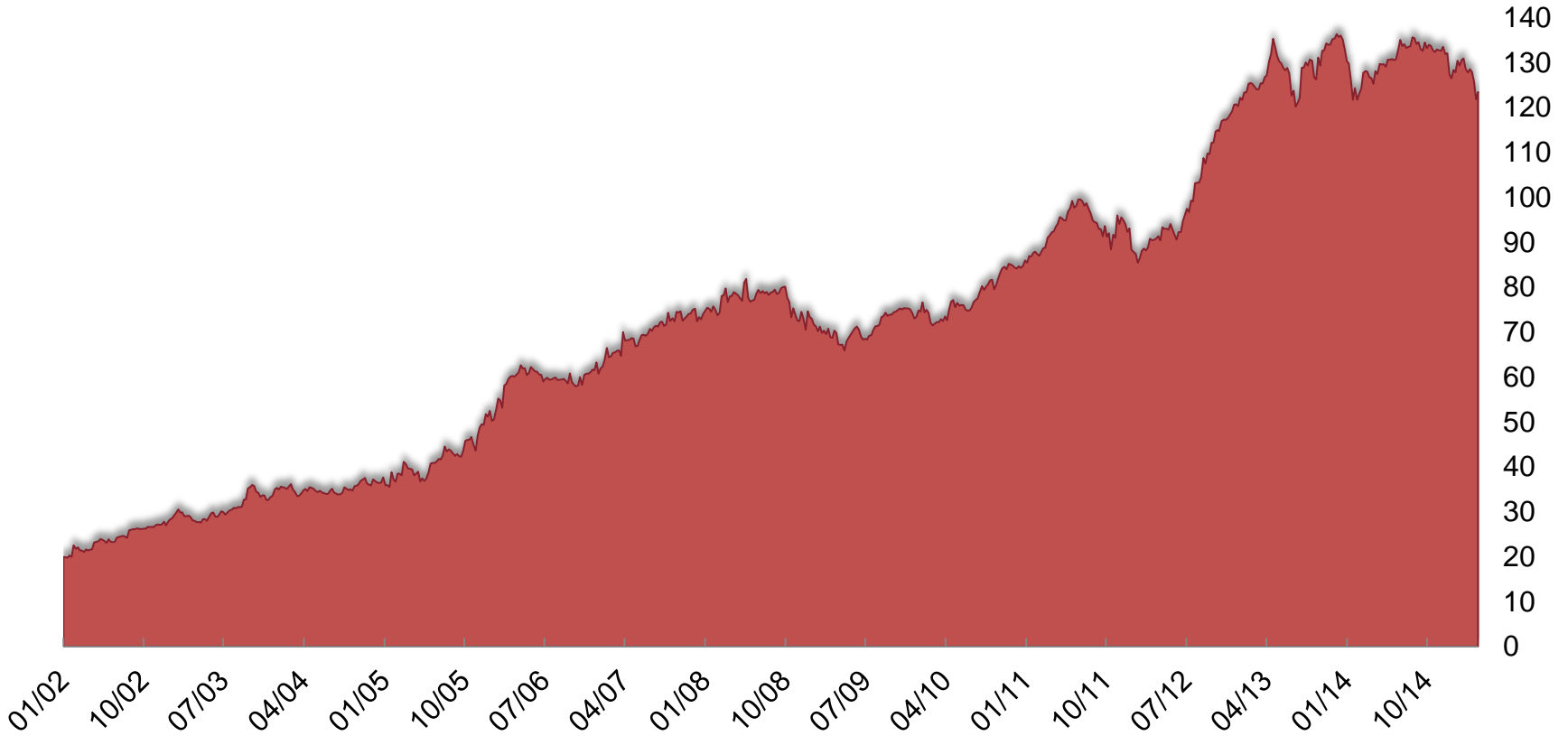

Kaynak: TCMB.

Son Veri: 1 Nisan 2015.

Aşırı oynaklık dönemlerinde döviz rezervleri de destekleyici bir araç olarak kullanılabilir.

TCMB Döviz Rezervi (Altın Dahil, Milyar ABD Doları)

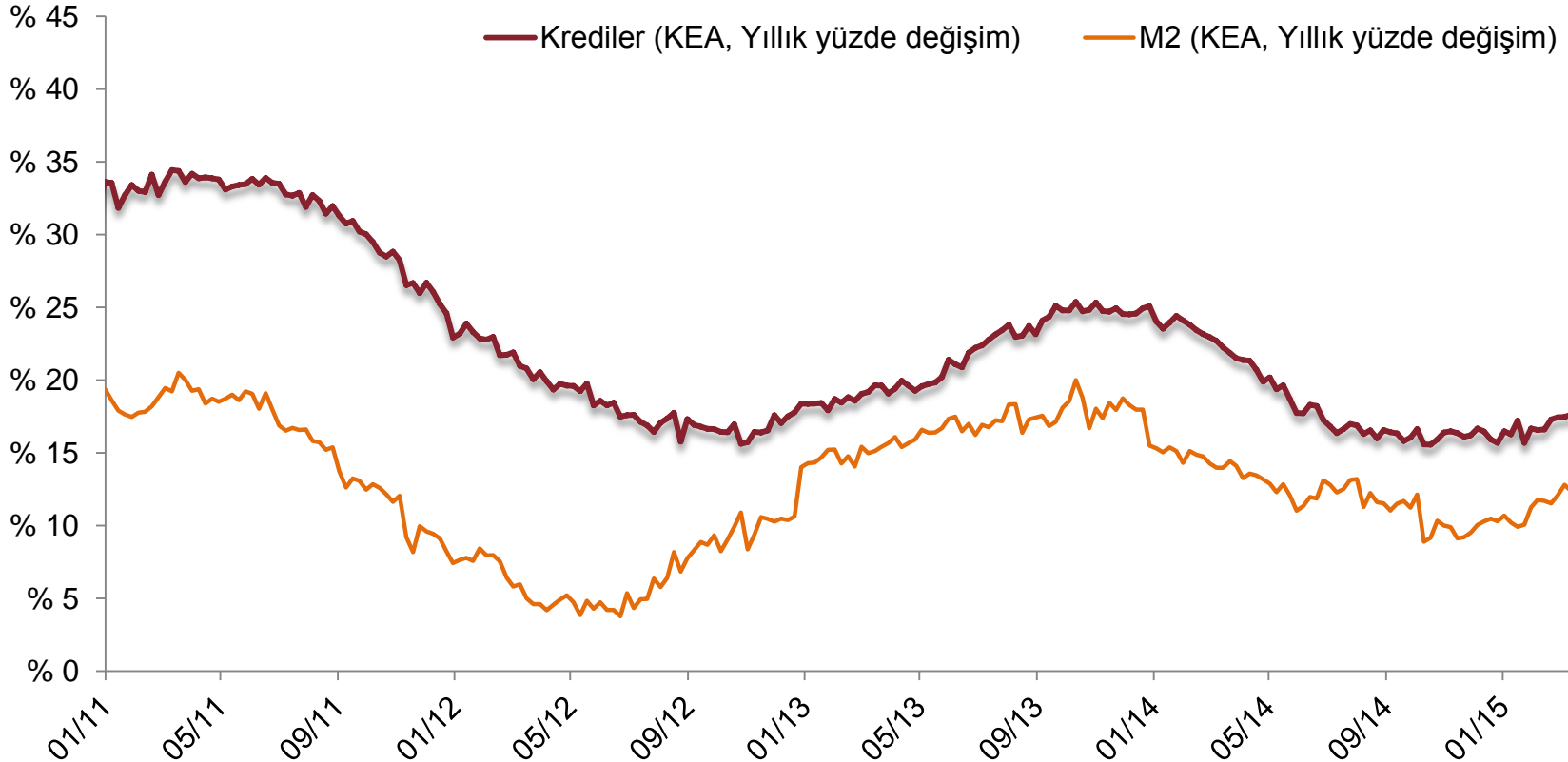

Kaynak: TCMB.

Son veri: 27 Mart 2015
123,4 milyar ABD doları

Sıkı para politikası duruşu ve alınan makroihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi ve para arzı büyüme hızları makul düzeylerde seyretmektedir.

Toplam Krediler* ve M2 Para Arzı (Kur Etkisinden Arındırılmış, Yıllık Yüzde Değişim)

Kaynak: TCMB.

* Toplam bankacılık sektörü (katılım bankaları dahil).
Kredi kartları dahil. TGA hariç.

Finansal İstikrar Komitesi

Finansal İstikrar Komitesi 8 Haziran 2011 tarih ve 27958 Sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 637 sayılı KHK ile 4059 sayılı “Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”a ek 4.maddesi ile düzenlenmiştir.

Finansal İstikrar Komitesi, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın başkanlığında,

- Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan,
- Hazine Müsteşarı,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı,
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı,
- Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı,
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur.

Finansal İstikrar Komitesi

Finansal İstikrar Komitesi'nin Görevleri

Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek sistemik risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve bu tür risklerin azaltılması için gerekli tedbir ve politika önerilerini tespit etmek.

- İlgili birimlere sistemik risklerle ilgili uyarılar yapmak, uyarı ve politika önerileri ile ilgili uygulamaları takip etmek.
- İlgili kurumlar tarafından hazırlanacak sistemik risk yönetim planlarını değerlendirmek.
- Sistemik risk yönetimine ilişkin koordinasyonu sağlamak.
- Görev alanı ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşlarından her türlü veri ve bilgiyi sağlamak, kurumlar arasında politikaların ve uygulamaların koordinasyonunu sağlamak.
- Mevzuatla yetki verilen diğer konularda karar almak.

Finansal İstikrar Komitesi

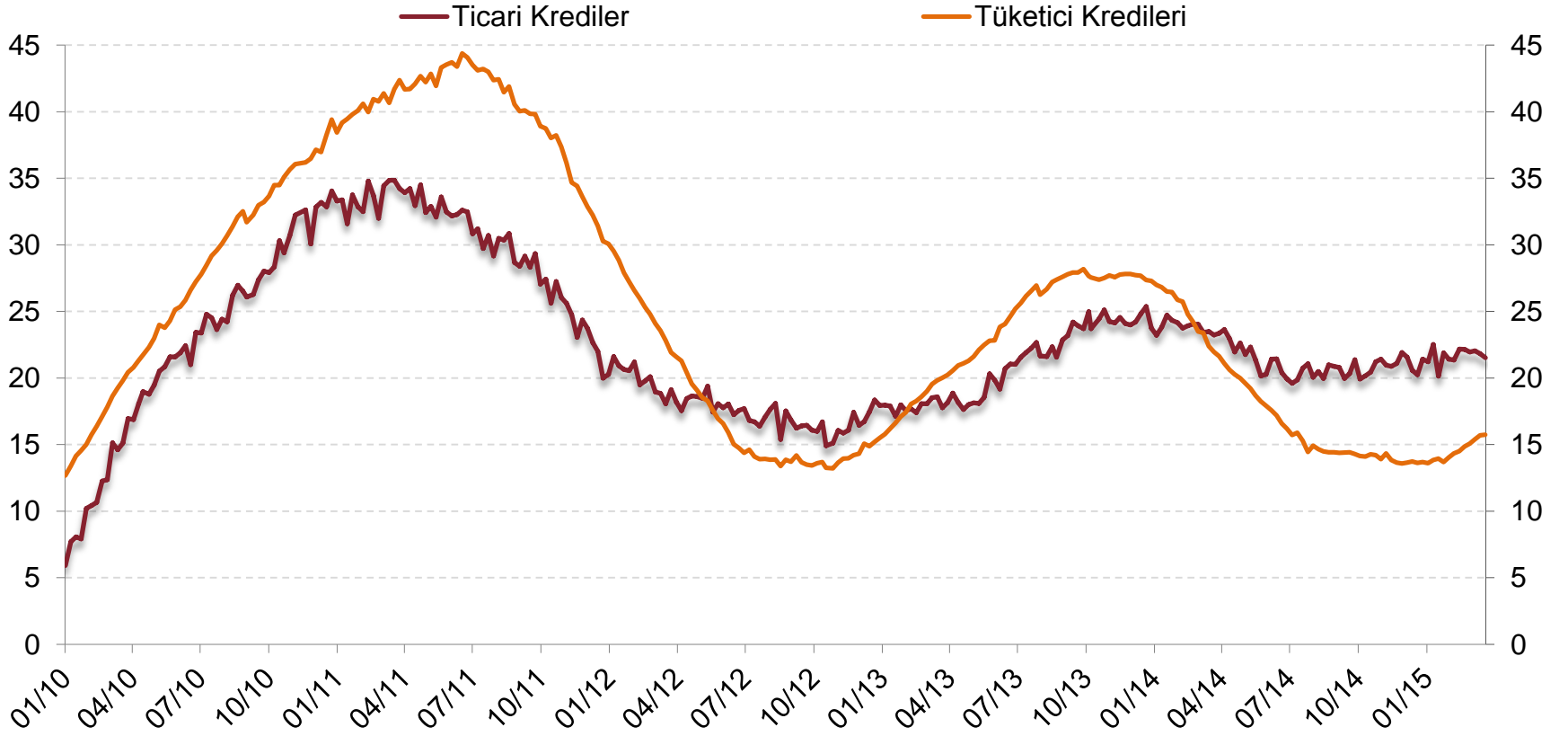
Finansal İstikrar Komitesi'nin Görevleri

Komite toplantılarının sonuçları ve Komite tarafından alınan kararlar hakkında Bakan tarafından Bakanlar Kuruluna bilgi sunulur.

(Ek fıkra: 6/12/2012-6362/141 md.) Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin ortaya çıkması ve bu durumun Finansal İstikrar Komitesi tarafından tespiti hâlinde, alınacak tedbirleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.

Finansal İstikrar Komitesi'nde alınan kararların da etkisi ile ticari krediler tüketici kredilerine göre daha hızlı büyümekte ve bu gelişme dengelenme sürecine ve finansal istikrara katkı yapmaktadır.

Ticari ve Tüketici Kredileri (Yıllık Büyüme, Yüzde)

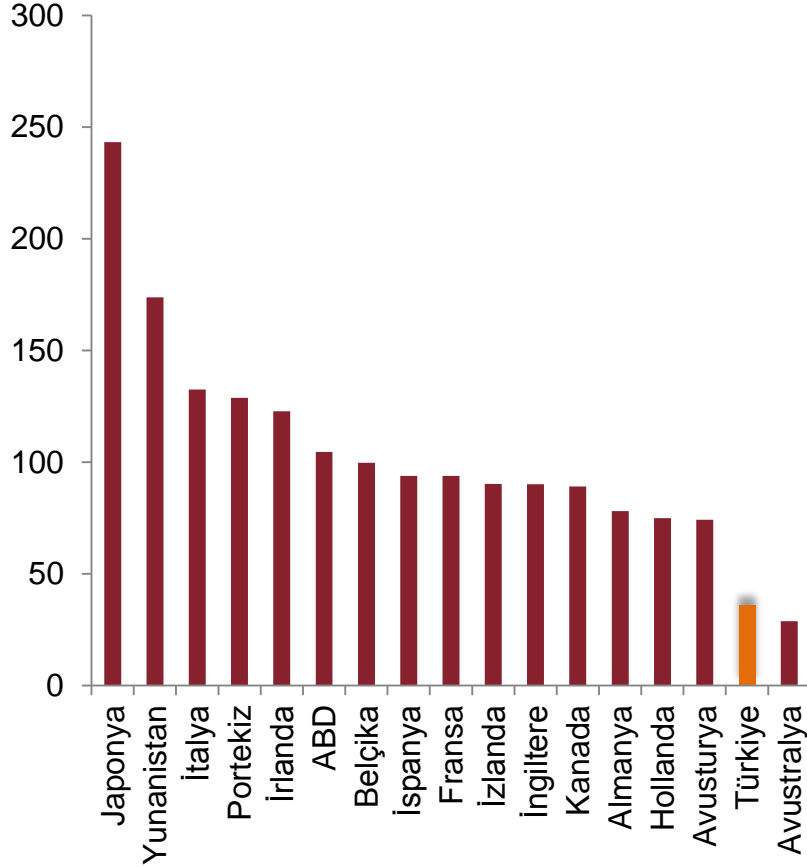

Kaynak: TCMB.

Toplam bankacılık sektörü (Katılım bankaları dahil)
Kur Etkisinden Arındırılmış, TGA Hariç
Son Veri: 27 Mart 2015.

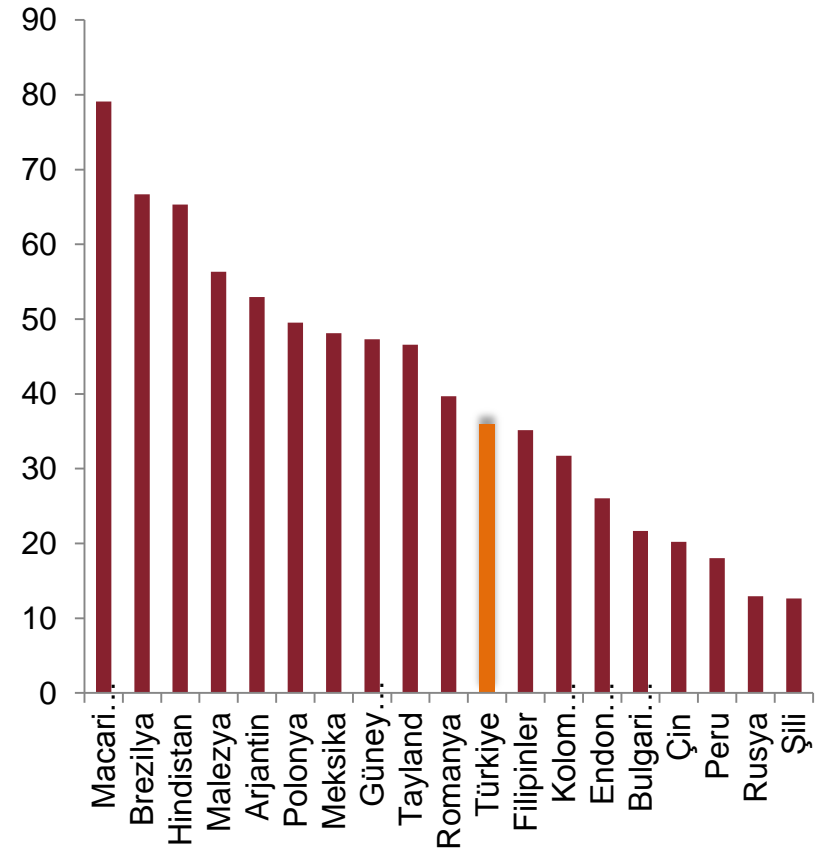
Türkiye'nin kamu borcu diğer ülkelere göre düşük seviyededir.

Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye (GSYİH'ye Oran, Yüzde, 2013)

Kaynak: IMF Fiscal Monitor

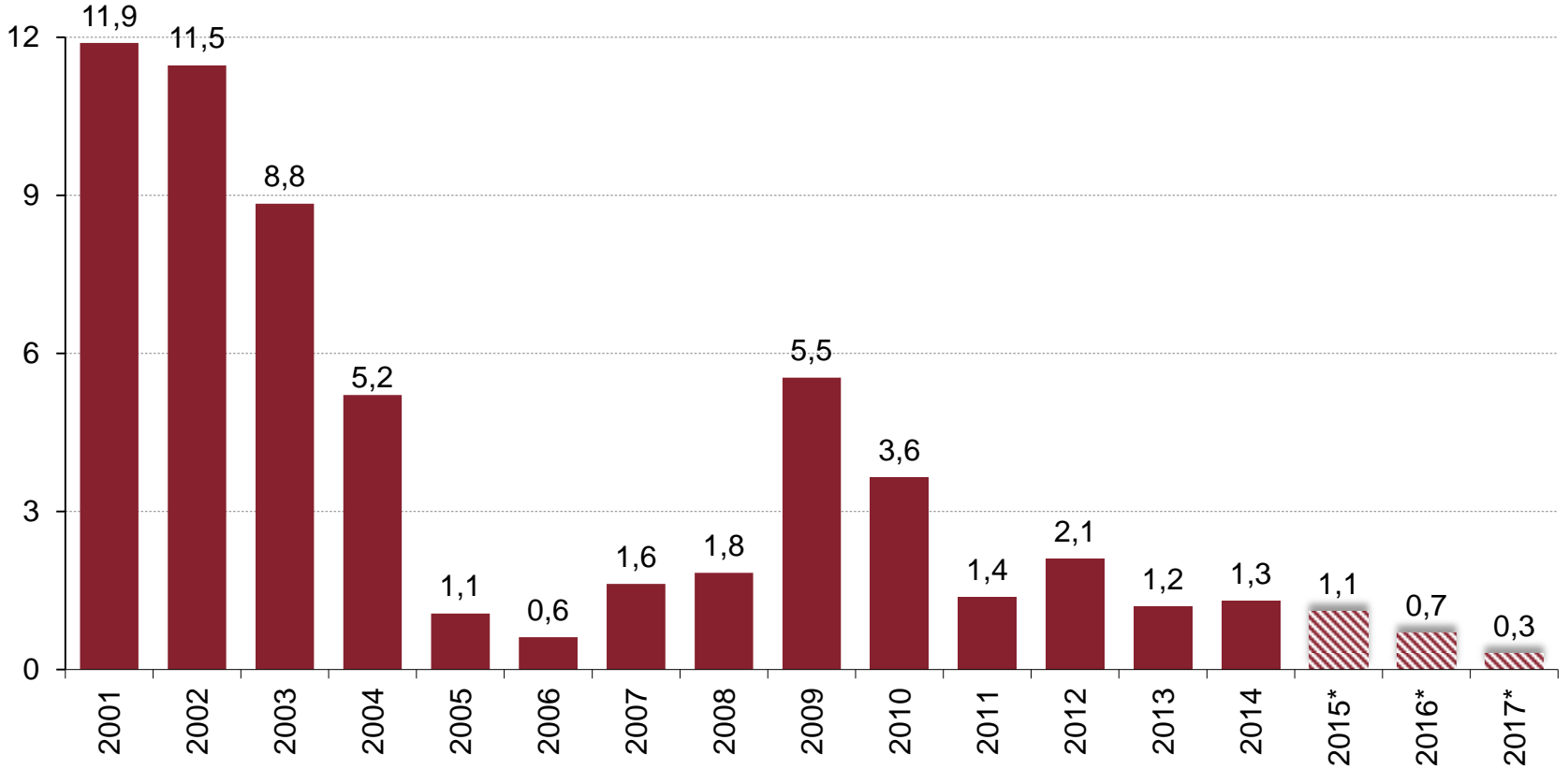
Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye (GSYİH'ye Oran, Yüzde, 2013)

Kaynak: IMF Fiscal Monitor

Mali disiplinin devam edeceği ve bunun enflasyondaki düşüşü destekleyeceği öngörülmektedir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı (GSYİH'ye Oran, Yüzde)

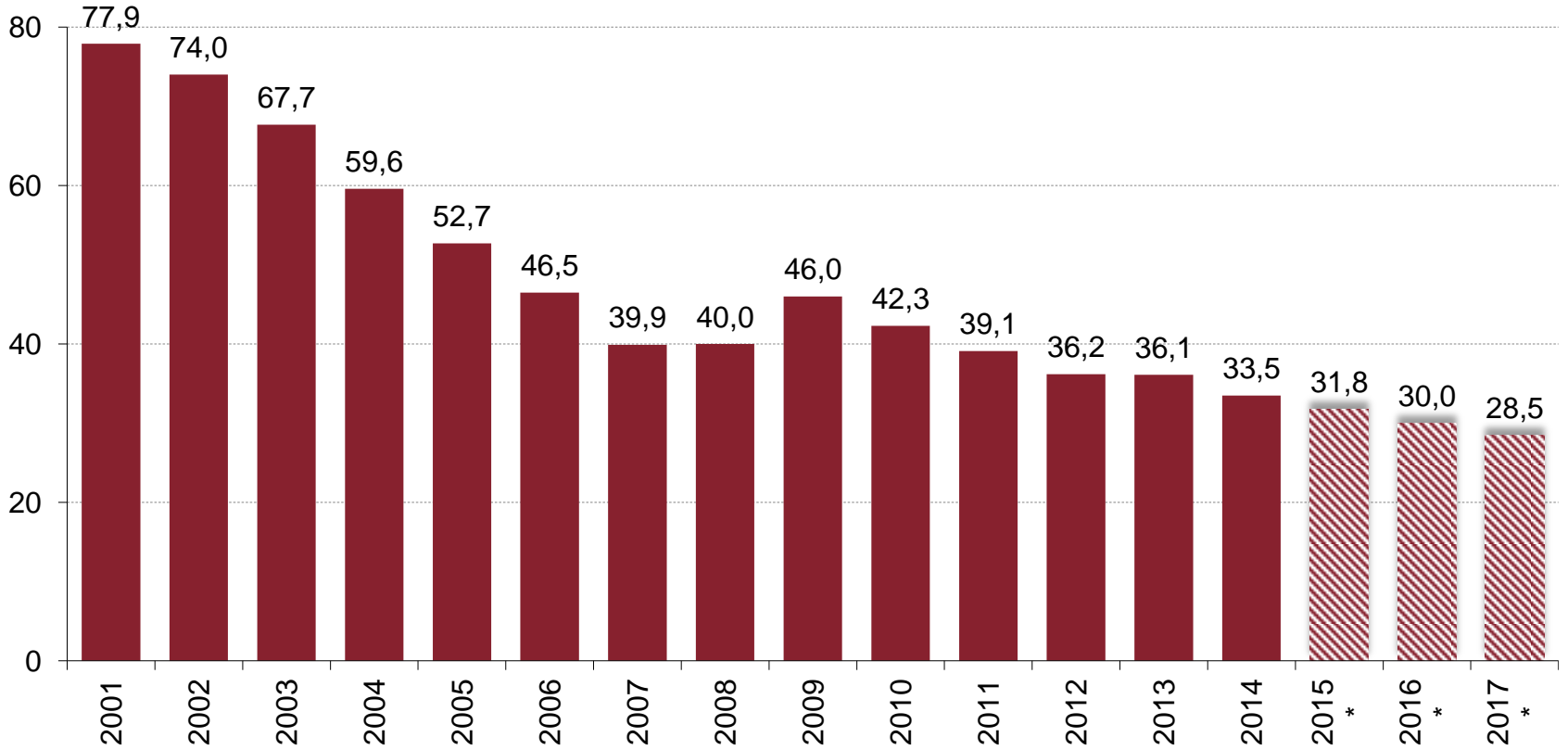

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Orta Vadeli Program (2015-2017).

*Orta Vadeli Program (2015-2017) tahminleri

Mali disiplinin devam edeceği ve bunun enflasyondaki düşüşü destekleyeceği öngörülmektedir.

AB Tanımlı Kamu Borç Stoku (GSYİH'ye Oran, Yüzde)

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Orta Vadeli Program (2015-2017).

*Orta Vadeli Program (2015-2017) tahminleri

Yapısal reformlar Türkiye'nin büyüme potansiyelini artıracaktır.

Öncelikli Dönüşüm Programları'nın katkı vereceği bazı alanlar

- I. Beşeri Sermaye ve İşgücü Piyasaları
- II. Teknoloji ve Yenilikçilik
- III. Fiziki Altyapı

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**TCMB 83. Olağan
Genel Kurul Toplantısı**

**Erdem Başçı
Başkan**

**09 Nisan 2015
Ankara**